

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 14

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν.—† Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου, Ἐλευθέρα θέλησις.—† Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Παντελεήμονος, Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ χριστιανικὴ πίστις· ὁμιλία ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγ. Παύλου.—Ἰωάννου Ν. Καμίνου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δύο βυζαντινοὶ ἱεράρχαι καὶ τὸ Σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.—'Αρχιμ. Σωφρονίου Παπακυριακοῦ, Κατάλογος Μητροπολιτῶν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης (1204—1828).—*Διὰ τὸ Παιδομάζωμα*, Δήλωσις τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαὴλ πρὸς τὴν Γερουσίαν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.—Γαμείων Ἀσφαλίσεως Κλήρου Ἑλλάδος: Ἰσολογισμὸς τοῦ 1948—1949.—*Παρατηρήσεων Στήλη*: Ἡ βάση καὶ ἡ ψυχὴ.—Δημοσιογραφικὸς κίνδυνος.—Περὶ ἐλευθερίας.—Ἐνδιαφέροντα ἐπιστολῆ.—*Χρονικά*.

Η Α. Μ. Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Τῆ 9 μ.μ. τῆς 4 Ἰουλίου ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ῥαδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν τὸ ἀκόλουθον εὐχετήριον μῆνυμα.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὸν εὐχετήριον χαριεπισμὸν πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαὸν καὶ τοὺς θεοσεβεῖς Ἠγήτορας αὐτοῦ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐθνικῆς του ἀποκαταστάσεως.

Ἡ 4ῃ Ἰουλίου τείνει νὰ ἐξελιχθῆ εἰς παγκόσμιον ἑορτήν, διότι χάρις εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς προελθούσαν κατάστασιν ἐσώθη, μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον, ὁ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς.

Ἡ Ἀμερικανικὴ Πολιτεία, τῆς ὁποίας οἱ ἄρχοντες αἰέποτε καὶ εἰς τοὺς λόγους των καὶ εἰς τὰ διαγγέλματά των ἀπεικονίζουσι τὸ μέτρον τῆς θεοσεβείας τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ, λαβούσα ὡς ἔμβλημα τὸ τῆς Γραφῆς «μακάριόν ἐστι δίδοναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν», δέσσε τοὺς τεραστίους οἰκονομικοὺς της πόρους καὶ τὸ αἷμα τῶν τέκνων της κατὰ τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους καὶ μετὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον ἄνευ ὑπολογισμοῦ, ἄνευ ὑστεροβουλίας, πρὸς σωτηρίαν καὶ ἀνύψωσιν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, τὸ ἀξίωμα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἔμβλημα μόνον τῆς ἐπισήμου Πολιτείας, ἀλλ' υλοποιήθη ἀπὸ δόκλους τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν, οὓς ἔχει βαθύτατα ἀνεπτυγμένον τὸ συναίσθημα τῆς χριστιανικῆς ἀλληλε-

γύης καὶ ὄσις, εἴτε ὡς ἄτομα εἴτε ὡς Ὄργανώσεις, Σωματεῖα καὶ Σύλλογοι, κατευθύνει συνεχῶς τὸν χροσοῦν πακτωλὸν—προτὸν τῆς ἐντίμου καὶ ἐνατικῆς ἐργασίας του—διὰ νὰ ἀρδεύῃ τὴν ἀρχιμυρία τοῦ κόσμου καὶ μετατρέψῃ αὐτὸν εἰς χλοερὸν παράδεισον. Καὶ ἡ ἐκδήλωσις αὕτη εἶναι περισσότερον εὐεργετικὴ ἀπὸ πᾶσαν ἀπλῶς ὀλικὴν βοήθειαν, διότι διὰ τῆς χριστιανικῆς ἀνιδιοτελοῦς ἀλληλεγγύης, ὡς δόγματος διέποντος τὰς ἰδιωτικὰς καὶ διεθνεῖς σχέσεις, οὐχὶ θεωρητικῶς, ἀλλ' ἐμπράκτως θὰ διευκολυνθῆ ἡ ὑπερνίκησις τῆς μασσιζούσης τὴν ἀνθρωπότητα δεινῆς ἠθικῆς κρίσεως καὶ θὰ ἐξισωθῆ τὸ ἐπίπεδον τοῦ τεχνικοῦ καὶ ἠθικοπνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων, ἀναλώσαν ἐαυτὸ ὑπὲρ τῶν ἰδανικῶν τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ χιλιετηρίδας δλοκλήρους, ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἀξίας τῆς χαρᾶς τοῦ «διδόναι» καὶ χαίρεται ὡς ἰδικὴν του τὴν πρωτοφανῆ εἰς τὰ χρονικά τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας ἀλτροῦτιστικὴν χειρονομίαν τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ καὶ εὐχεταὶ ὀλοφύγως θριαμβευτικὴν κραταίωσιν τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας, πλήρη καὶ ἀδιάπτωτον ἐνήμερίαν πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ πρὸς σωτηρίαν τῆς δεινῶς δοκμαζομένης ἀνθρωπότητος.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΘΕΛΗΣΙΣ

Ἐκαστος ἐγεννήθη κυρίαρχος καὶ ἡ ἐλευθέρα θέλησις εἶναι τὸ στέμμα του. Κανὲν ἐκ τῶν φυσικῶν δώρων του δὲν τὸν ἐξευγενίζει τόσον πολὺ ὅσον ἡ ἐλευθέρα θέλησις. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἀξίαν αὐτὴν συνδέεται καὶ βίσις πλήρης πολέμου καὶ μάχης, μετὰ δὲ τὴν καλὴν τούτων διεξαγωγὴν ἀκολουθεῖ ἔπαινος, τιμὴ καὶ ὑψίστη εὐτυχία, ἢ, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὄνειδος, περιφρόνησις καὶ βαθεῖα δυστυχία. Ἐναντίον τῆς βασιλικῆς αὐτῆς ἀξίας ἐξαπολύονται αἱ εὐτελεῖς ὀρέξεις, ἐπιτιθέμεναι μὲ ἀκατάπαυστον λύσσαν κατὰ τοῦ βασιλικοῦ τούτου θρόνου, ζητοῦσαι νὰ καθαιρέσουν τὸν ἄνθρωπον ἀπ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ταπεινώσουν.

Εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν παρουσιάζεται πολυλάκις ἡ ἐξάντλησις, καὶ μερικοί, τούτου ἔνεκεν, θὰ ἐπεθύμουν νὰ καταθέσουν τὸ στέμμα καὶ νὰ παραιτηθοῦν τῆς ἀξίας. Ἀλλ' ἡ λιποψυχία ἔχει τὰ αὐτὰ μὲ τὴν ἡτταν ἀποτελέσματα. Ἐδῶ πρέπει ἢ νὰ νικήσωμεν, ἢ νὰ ἡττηθῶμεν καὶ

ἀποθάνωμεν. 'Αλλ' ἡμεῖς ἔχομεν θέλησιν ἐλευθέραν, καὶ τοῦτο εἶναι γεγονός σταθερὸν καὶ ἀναλλοίωτον. "Ὅσον ἕνας πρίγκηψ δύναται νὰ παραιτηθῆ τῆς βασιλικῆς καταγωγῆς, ἄλλο τόσον δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ ἀλλάξωμεν, νὰ γεννηθῶμεν δηλαδὴ μὲ ἐλευθέραν θέλησιν καὶ νὰ τεθῶμεν εἴτα ὑπὸ κυριαρχίαν. 'Ἐὰν θέλωμεν τιμὴν, εὐτυχίαν, εἰρήνην, τότε ὀφείλομεν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν δύναμιν τῆς ἐλευθέρας θελήσεως καὶ νὰ ὑποτάξωμεν τοὺς ἐν ἡμῖν στασιαστές, ἄλλως θὰ συμβῆ ὅ,τι ὁ Σωτὴρ λέγει περὶ τῆς 'Ιερουσαλήμ «ἤξουσιν οἱ ἐχθροὶ σου καὶ περικυκλώσουσί σε πανταχόθεν καὶ ἔδαφισοῦσιν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ἀφήσουσι λίθον ἐπὶ λίθου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου» (Λουκ. 19, 43—44)

Ποῖος δὲν θὰ ἐφοβεῖτο τοιαύτην τύχην; Ποῖος δὲν θὰ ἠρώτα, δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ καταβάλω τοὺς ἐχθρούς; Παρηγορήσου ὁμῶς τὸ δύνασαι, ἢ θέλησίς σου εἶναι κυρίαρχος καὶ ἔχεις δύναμιν κυριαρχικήν. Δὲν εἶσαι εἰς τὴν δυστυχῆ θέσιν, εἰς ἣν εὐρέθησαν μερικοὶ βασιλεῖς, τοὺς ὁποίους οἱ ἐχθροὶ ἐνίκησαν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας των. Ναι, δύνασαι, ἐὰν τὸ θέλης. Μήπως δὲν παρηγορεῖσαι μὲ αὐτά; Μήπως ἀνήκεις εἰς αὐτούς, οἵτινες θὰ ἠθελον εὐχαρίστως νὰ μὴ εἶχον ἐλευθέραν θέλησιν, καὶ, συνεπῶς, οὐδεμίαν εὐθύνην καὶ οὐδένα νὰ διέτρεχον κίνδυνον; 'Αλλ' αὐτοὶ τότε θὰ ἔζων ὡς ζῶα, ἄνευ ἐλευθερίας καὶ ἀνενόητα εἰς τὰς εὐτελεῖς ροπὰς καὶ ὀρέξεις των. "Ἡ μήπως ἀνήκεις εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους εἰς τὰς τοιαύτας ὀρέξεις καὶ οἵτινες λέγουν «Δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἄλλως». 'Αλλὰ πῶς δὲν δύνασαι νὰ πράξης ἄλλως; 'Ὁ Χριστὸς σοῦ λέγει «Μετανοεῖτε» καὶ σὺ λέγεις δὲν δύναμαι; 'Ὁ Χριστὸς λέγει «Τηρεῖτε τὰς ἐντολάς» καὶ σὺ λέγεις δὲν δύναμαι; 'Ὁ Χριστὸς λέγει «'Αγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς» καὶ σὺ λέγεις δὲν δύναμαι; 'Ὁ Χριστὸς λέγει «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε» καὶ σὺ λέγεις δὲν δύναμαι; 'Ὁ Χριστὸς λέγει «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ... ἀκολουθεῖτέ μοι» καὶ σὺ λέγεις δὲν δύναμαι; 'Ὁ Χριστὸς λέγει «Γίνεσθε τέλειοι» καὶ σὺ ἀδικόπως ἐπαναλαμβάνεις δὲν δύναμαι; Γνωρίζεις λοιπὸν σὺ καλύτερον ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν σου τὰς ἰκανότητάς σου, ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅστις σοὶ τὰς ἔδωκε; Τὸ γνωρίζεις περισσότερο ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅστις θὰ σε κρίνῃ δι' αὐτάς; Καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ σε κρίνῃ, ἐὰν δὲν θὰ σοι εἶχε δώσει τὰς ἰκανότητας αὐτάς, ἐὰν δὲν σε εἶχε προικίσει μὲ ἐλευθέραν θέλησιν καὶ τὸ ὑπεύθυνον τῶν πράξεών σου; Θὰ ἔχῃς τὸ θάρρος ἐνώπιον τοῦ Κριτοῦ σου αὔριον νὰ ἀπαντήσης εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας λέγων «Τοῦτο δὲν ἠδυνήθην»; "Ἀκουσον, λοιπὸν, ἄνθρωπε, τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σωτῆρος: «Δὲν ἠθέλησας, ὅχι δὲν ἠδυνήθης». Καὶ ἡ ἀπάντησις αὐτὴ θὰ εἶναι διὰ σὲ εἰς τὴν αἰωνιότητα ὁ ἀκόμητος σκώληξ, ὅστις ποτὲ δὲν ἀποθνήσκει, καὶ ὅστις, παρ' ὅλας τὰς αὐτοῦ-

περασπίσεις καὶ δικαιολογίας, θὰ σοι ἐπαναλαμβάνῃ «"Ὅχι δὲν ἠδυνήθης, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησες».

Τὴν ἰδίαν ἀπάντησιν σοὶ δίδει ἡ συνειδήσις σου τώρα καὶ σὲ κατηγορεῖ δι' ὅλας τὰς εὐρεσιολογίας τοῦ κατωτέρου ἐσωτερικοῦ σου ἀνθρώπου. Καὶ ἔτσι ἀτυχῶς συμβαίνει εἰς ὅλους σήμερον. Διὰ τοῦτο ἡ πανταχόθεν κατηγορία καὶ ὕβρις, διὰ τοῦτο δικαστήριον καὶ κρίσις, διὰ τοῦτο ἀνταμοιβὴ καὶ τιμωρία. Δικαίως, λοιπὸν, δ' Ἀπόστολος Παῦλος φωνάζει εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολήν «Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε, πᾶς ὁ κρίνων, ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις. Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε, ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ;» "Ἄς σιωπαίην, λοιπὸν, ὁ ἄνθρωπος πρὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ Θεοῦ, πρὸ τῆς ἀποδείξεως ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸ τῆς ἰδίας του συνειδήσεως. "Ἄς μὴ ὀμιλῇ δικαιολογούμενος δῆθεν, καὶ ἄς πράττῃ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τὸν κάμῃ εὐγενῆ καὶ εὐσεβῆ, ἐπωφελούμενος τῆς ἐλευθερίας του διὰ τὴν σωτηρίαν του.

ᾧ! ἐὰν ἐγνωρίζομεν τί μᾶς ὑπηρετεῖ πρὸς σωτηρίαν! Ναι, ἐὰν τὸ ἐγνωρίζομεν. 'Ἐὰν ἐγνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐλευθέρα θέλησις εἶναι ἕνας βασιλεὺς καὶ ὅλα τὰ γεγονότα, ὅλα αἱ ἀλήθειαι, ὅλα αἱ ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ κατευθυνώμεθα, ἀναγγέλλονται εἰς αὐτόν. Προσφέρονται εἰς αὐτόν καὶ καλὰ καὶ κακὰ. Προσφέρονται ὁ Χριστὸς, ἡ Ἐκκλησία Του, ἡ καλὴ συνειδήσις, ἀλλ' ἐπίσης ἐξ ἐναντίου ὁ Σατανᾶς, ὁ κόσμος, τὰ ψεῦδη, ἡ κακὴ συνειδήσις. Καὶ τὸ καθῆκον ἡμῶν τότε εἶναι νὰ λάβωμεν ἀπόφασιν. 'Ἐὰν ἀποφασίσωμεν διὰ τὸ κακόν, θὰ μᾶς συμβῆ ὡς εἰς τὸν βασιλέα Βοβοάμ, τὸν περιφρονησαντα τὴν σοφὴν συμβουλὴν τῆς γεροντικῆς ἡλικίας καὶ ἀκολουθήσαντα τὴν φωνὴν τῆς νεότητος. 'Ἡ ἀνοησία του ἐστοίχισεν εἰς αὐτόν τὸ μέγα μέρος τοῦ βασιλείου του. Θὰ μᾶς συμβῆ ὡς εἰς τὴν 'Ιερουσαλήμ, ἣτις ὅχι μόνον δὲν ἠθελε νὰ πράξῃ ὅσα ὁ Χριστὸς ἐδίδασκεν, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἀκούσῃ. Καὶ ὁ Κύριος ταλανίζει αὐτὴν διὰ τῶν φοβερῶν «Οὐαί!». Αὐτὸ ἦτο τὸ σφάλμα της, ὅτι δὲν ἐγνώρισε καὶ δὲν ἠθελε νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν. "Ἄν, λοιπὸν, θέλωμεν νὰ διαφυλαχθῶμεν ἀπὸ ὁμοίαν τύχην, ἄς λάβωμεν ἀπόφασιν νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἀλήθειαν, νὰ τὴν στηρίζωμεν πάντοτε βαθύτερον διὰ νὰ μᾶς ὀδηγῇ εἰς τὸν ἀληθῆ δρόμον. "Ἄς ἀκούωμεν συνεχῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἄς ἀναγινώσκωμεν τὰ καλὰ βιβλία καὶ ἰδιαίτερος τὸ Εὐαγγέλιον, ἄς ἀκούωμεν πᾶσαν καλὴν συμβουλὴν.

Πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἔχομεν νὰ διοικήσωμεν στασιαστές, μὲ τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ διαπραγματευώμεθα, οὐδὲ νὰ ὑποχωρῶ-

μεν πρό αὐτῶν. Κατ' ἀρχάς οἱ στασιασταὶ αὐτοὶ φαίνονται ἀδύνατοι, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ μετὰς διαρκεῖς ἀπαιτήσεις τῶν γίνονται ἀναιδεῖς. Αἱ κακαί, λοιπόν, αὐταὶ ἔξεις καὶ ὀρέξεις ἐν πρώτοις εἶναι μικραὶ καὶ μέτριαι, ἀλλ' ἐφόσον ὑποχωροῦμεν, αὐξάνουν, κερδίζουν δύναμιν καὶ τέλος γίνονται ἀκατανίκητοι. Διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς εἶναι ἀνάγκη νὰ δεῖξωμεν εἰς αὐτάς τὴν δύναμιν μας, τὴν ἐλευθέραν μας θέλησιν καὶ τότε θὰ ὑποκύψουν. Πρέπει ἐπίσης νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ βοήθεια τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ νίκη εἶναι μετὰ ἐκείνον, ὅστις θὰ δεῖξη πλήρη τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς του ἐναντίον τῶν τοιούτων ὀρέξεων. Μόνον ὅταν ἀντιτάξωμεν ὅλην μας τὴν δύναμιν, θὰ νικήσωμεν, καὶ τότε θὰ ἐλπίζωμεν ἐπὶ τὴν αἰώνιον εὐλογίαν. Ἄς ἀνοίξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον νὰ διαβάσωμεν, εἶναι γεμάτο ἀπὸ λόγια τοῦ Χριστοῦ, ἀπαιτοῦντος τὴν πλήρη δύναμιν τῆς θελήσεώς μας ὡς ὄρον τῆς μαθητείας καὶ ὡς ὄρον διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν. «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται καὶ οἱ βιασταὶ ἀρπάξουσιν αὐτήν». Ἀλλαχόθεν συμβουλεύει «ἐάν ὁ ὀφθαλμός σου σέ σκανδαλίζει, ἔκβαλε αὐτόν. «Οὐδεὶς δύναται δυοῖς κυρίοις δουλεῦν, Θεῷ καὶ Μαρμωνᾷ». Εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν λέγει «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν...» Ἄς ἀκούσωμεν δὲ καὶ τί ὡς πρῶτον ὄρον θέτει εἰς ἀμφοτέρας τὰς διαθήκας. Θέτει τὴν ἀγάπην. «Ὅλας λοιπόν τὰς δυνάμεις ζητεῖ ὁ Χριστὸς ἀπὸ ἡμᾶς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν Του.

Ἀκούοντες τὸν Χριστὸν νὰ μᾶς λέγη τὰ λόγια αὐτὰ τὸν βλέπομεν συγχρόνως, τὸν βλέπομεν νὰ μᾶς λέγη αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τυχόν ἀνοησίας μας καὶ ὑποταγῆς μας εἰς τοὺς στασιαστάς. Τὰ μάτια Του μᾶς λέγουν «ὦ, παιδιὰ μου, ἂν ἐγνωρίζατε τί σὰς ἀναμένει εἰς τὴν αἰωνιότητα! ὦ, παιδιὰ μου, ἐάν δὲν ἐπιστραφήτε, θὰ ἔλθουν καὶ εἰς σὰς ἡμέραι τρομεραί». Ὁ Χριστὸς γνωρίζει τί σημαίνει «Ἄδης, ἐνῶ, ἀτυχῶς, ἡμεῖς δὲν τὸ γνωρίζομεν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σωτὴρ ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἐπιστραφῶμεν, χειριζόμενοι καλῶς τὴν πολυτίμον προικὰ μας, τὴν ἐλευθέραν θέλησιν.

Ἐάν τὰ πάθη καὶ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ δὲν μᾶς συγκινοῦν, ἄς μᾶς συγκινήσουν τοῦλάχιστον τὰ δάκρυά Του, τὰ ὅποια ἔχουσε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, διότι δὲν ἐχειρίσθη καλῶς τὴν ἐλευθέραν θέλησιν. Βάσις τῆς σωτηρίας μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀπόφασις «Θέλω νὰ ἀπομακρύνω ἀπ' ἑμοῦ τὴν ἁμαρτίαν, θέλω νὰ ὑποτάξω τοὺς στασιαστάς, τῆρῶν καὶ ἐφαρμόζων πιστῶς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ». Τότε ἔχομεν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθέρας θελήσεως.

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ὁ ἔχων ἀναπεπαισμένην τὴν συνείδησίν του, καὶ ἂν ἀκόμη κατοικῇ εἰς καλύβην, εἶναι εὐτυχέστερος τοῦ αἰσθανομένου τῶψις συνειδήσεως καὶ ἂν κατοικῇ εἰς μέγαρον.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ

Ὁμιλία ρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ συνοδικοῦ συνέδρου Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης-Πέλλης κ. Παντελεήμονος τῆ 29ῃ παρ. μηνός ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸν ἐπ' αὐτοῦ τελεσθέντα πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν εἰς μνήμην τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

*Μακαριώτατε Δέσποτα
καὶ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,*

Μετὰ καύχησιν ἐν Χριστῷ ἰδιαιτέραν, διότι εἴμεθα Ἕλληνες χριστιανοί, ἰδιαιτέρως, κατὰ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν, τιμῶμεν, εἰς τὴν ἑνδοξὸν ταύτην πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου τὴν μνήμην. Εὐλογοῦμεν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Θεοῦ διὰ τοῦτο. Καὶ εἴμεθα πλήρεις, τὴν ὥραν αὐτήν, ἀπὸ χαρᾶν μεγάλης, διότι, κατὰ καθῆκον ἡμῶν ἰδιαιτέρον, πανηγυρικῶς τελοῦμεν ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου βράχου εὐλαβῆ ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου ἐν Ἀθήναις ἐπισήμου κηρύγματος τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου. Εἶναι φυσικὴ ἡ βαθυτάτη συγκίνησις ὄλων ἡμῶν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τούτῳ. Καὶ εἶναι διεισδυτικὰ τὰ ἱερὰ συναίσθηματά, ἀπὸ τὰ ὅποια, εἰς τὰς στιγμὰς αὐτάς, κατεχόμεθα πάντες. Διότι, εἰς τὴν ὠραιότατην καὶ ἱερὰν ταύτην τελετὴν, καταυγάζουν ἡμᾶς πλουσίως, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου βράχου συναντώμενοι, ἡ ἀνωτερότης τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἀφ' ἑτέρου, Εἰδικώτερον, καταυγάζει πολὺ καὶ συγκινεῖ βαθέως τὸ σθένος τὸ ἀποστολικόν, διὰ τοῦ ὁποίου, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ ἑορταζόμενος Ἀπόστολος τὰ πάντα ἴσχυσεν ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι αὐτὸν Χριστῷ καὶ λαμπρῶς ἐπετέλεσε τὸ ἔργον αὐτοῦ ὡς εὐαγγελιστοῦ καὶ κήρυκος τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Σωτῆρος τοῦ κόσμου.

Ὅταν ὁ Παῦλος, καταδιωχθεὶς εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους του, κατάκοπος καὶ ἀσθενὴς ἀπὸ τὰς περιπετείας καὶ τὰς κακουχίας τῶν διωγμῶν, ἔσπευσμένως ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, τὸ κλεινὸν τοῦτο τῶν Ἑλλήνων ἄστυ δὲν ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν μετὰ περιφρόνησιν τὰ νῶτα, δὲν ἐλησμόνησεν ὅτι, κατὰ καθῆκον ἱερὸν καὶ κατ' ἔξοχὴν Ἑλληνικόν, ὁ ξένος εἶναι πάντοτε πρόσωπον ἱερὸν, οὔτε ἤνοιξε δι' αὐτὸν τὰς πύλας τῶν φυλακῶν του, ὅπως συνέβη εἰς ἄλλας πόλεις καὶ ἄλλους τόπους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἅγιος Παῦλος ἐπέρασεν. Ἡ καινὴ διδαχὴ τοῦ ξένου διδασκάλου, ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ ἀνάστασις, περὶ τὰ ὅποια ἐστρέφετο τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου, κινῶσιν, ἀντὶ τῆς ὀργῆς, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς θεοσεβεστάτης πόλεως, καὶ αἱ Ἀθηναῖαι, τὸ πνεῦμα δηλαδὴ τὸ Ἑλληνικόν, μετὰ τὴν διὰ τὴν μάθησιν διψῶσαν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς

ἐπιστήμης, ζητεῖ νά γνωρίσῃ τοῦ Παύλου τήν μάθησιν καί παρακαλεῖ τόν Ἀπόστολον ὅπως ἐκθέσῃ ἐλευθέρως καί ἐπισήμως τήν πίστιν του καί τήν καινήν διδασχὴν του. «Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ ὑπό σοῦ καινή αὐτῆ λαλουμένη διδασχὴ;»

Ἦρως καί ὁ Παῦλος τῆς πίστεως τῆς χριστιανικῆς καί ἄξιος Ἀπόστολος τοῦ Θεανθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ἀλήθεια καί ὁ ὁποῖος εἰς τόν κόσμον ἦλθεν, ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ, βασιτάζει ἐπαξίως τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ καί ἐνώπιον τῶν Ἀθηναίων καί μεταδίδει τήν ἀποκλυφθεῖσαν ἀλήθειαν καί εἰς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα.

Ἦτο καί περίφημος καί πολυάνθρωπος ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν. Ἦτο καί διὰ τόν Παῦλον πόλις πρωτεύουσα τῆς θρησκείας, τῆς διανοήσεως καί τῆς τέχνης, καθέδρα πανεπιστημιακῆ παγκόσμιος. Ἡ ἱστορία τῆς, ἡ παράδοσις τῆς, ἔνδοξος καί μακρά. Ἡ ἐμφάνισις τῆς μοναδικῆς εἰς τὸν κόσμον, λαμπρὰ πάντοτε καί μεγαλοπρεπῆς καί ὠραία. Ἐκτὸς τῶν θαυμασίων ναῶν, τριάκοντα χιλιάδες ἀγάλματα καί βωμοὶ κοσμοῦσι τὴν πόλιν. Πάντα δὲ ταῦτα καί τὰ ἱστορικὰ καί μεγαλοπρεπῆ δημόσια κτίρια, οἱ χώροι δπου ἐσύχναζεν ὁ Σωκράτης, ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος, τὸ Λύκειον τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ κῆπος τοῦ Ἐπικούρου, τὸ βῆμα τοῦ Δημοσθένους, τὰ κέντρα τῶν Στωϊκῶν καί τῶν Ἐπικουρείων, αἱ Στοαὶ καί ἡ Ἀγορά, μὲ τὸν Παρθενῶνα καί τὴν ὄλην ἄλλην δόξαν τῆς Ἀκροπόλεως ὡς στέφανον καί στέμμα, ἦσαν ὠραία καί ζῶσα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καί τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν θάλασσα, ἐπάνω τῆς ὁποίας ἐπεφέρετο πλῆρες φωτὸς πάντοτε ζῶν καί πάντοτε δρῶν, τὸ ἀθάνατον Ἑλληνικὸν πνεῦμα.

Παρά ταῦτα, τὸ ἄστυ, μὲ τὴν τοσαύτην δόξαν του καί τὴν μοναδικὴν του πνευματικὴν δύναμιν καί ἀκτινοβολίαν, δὲν προκαλεῖ δέος εἰς τὸν Ἀπόστολον, δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ αὐτὸν τὸ ἀποστολικὸν του θάρρος. Εἶναι, καί εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ Παῦλος, τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καί πρέπει νά κηρύξῃ καί ἐδῶ τὸν ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν καί τὴν ἀνάστασίν του. Ἐπωφελεῖται θαυμασίως τῆς ζωηρᾶς θρησκευτικῆς ὄψεως τῶν Ἀθηνῶν καί ἐκμεταλλεῖται ἐπιτυχῶς τὸν ἐν Ἀθήναις βωμόν τοῦ «ἀγνώστου Θεοῦ» καί τὴν ἐν γένει θρησκευτικὴν καί θεοσεβείαν τῶν Ἀθηναίων. Μὲ ὕφος Ἀθηναίου ὁμιλητοῦ καί μὲ πολλὴν καθ' ὅλα τέχνην, ἀποκλείουσιν πίστιν εἰς πολλοὺς θεοὺς, ἐκθέτει τὴν πίστιν του εἰς τὸν ἰδικόν του ἕνα Θεὸν καί δίδει τὸ πρῶτον κτύπημα κατὰ τῆς πολυθείας. Ἀνώτερος δὲ καί ἐν τούτῳ τοῦ Σωκράτους, κηρύττει εἰς τοὺς Ἀθηναίους οὐχὶ θεὸν ξένον πρὸς τοὺς θεοὺς τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸν «ἀγνώστου Θεοῦ» τῶν καί ἀποφεύγει οὕτω τὴν κατηγορίαν ἐπιπαραβάσει τῶν θρησκευτικῶν νόμων τῆς πόλεως. «Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν».

Πλήρης, ἐν συνεχείᾳ, ἀπὸ τὴν πίστιν καί τὴν παρησίαν τὴν ἀποστολικὴν, ἀπτόητος καί γενναῖος, ἀνατρέπει τὰς βασικὰς θρησκευτικὰς ιδέας τῶν Ἀθηναίων καί παρατάσσει ἐναντι αὐτῶν τὰς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καί πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. Αὐτὸς Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς ὑπάρχει. Δὲν κατοικεῖ εἰς χειροποίητους ναοὺς. Δὲν εἶναι ὅμοιος μὲ χρυσὸν ἢ ἄργυρον ἢ λίθον, μὲ χαράγματα τέχνης καί ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου. Δὲν θεραπεύεται ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων, δὲν ἔχει ἀνάγκη τινός, διότι Αὐτὸς δίδει εἰς πάντα πνοὴν καί ζωὴν καί τὰ πάντα. Αὐτὸς ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων. Αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ Πατὴρ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, πάντες οἱ ἄνθρωποι, εἴμεθα γένος καί ἐν Αὐτῷ ζῶμεν καί κινούμεθα καί ἐσμέν. Αὐτοῦ ἡ ἀγάπη παραγγέλλει εἰς πάντα πανταχοῦ ἐπιστροφὴν πρὸς Αὐτὸν καί μετάνοιαν. Καὶ Αὐτοῦ ἡ δικαιοσύνη ἔστησεν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, διὰ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος.

Ταῦτα, ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκήρυξε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁ Παῦλος. Συνεχῶς ἔκτοτε, μέχρι τῆς σήμερον καί, σὺν Θεῷ, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, τοῦ Παύλου τὸ κήρυγμα καί τοῦ Παύλου ἡ πίστις εἶναι καί θὰ εἶναι καί τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος τὸ Εὐαγγέλιον καί τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἡ θρησκευτικὴ πίστις. Θεοσεβῆς πάντοτε ἡ Ἑλλάς, ἔζησε καί ζῆ ἐν πίστει. Διὰ θεοσεβείας καί πίστεως μεγαλύνεται πάντοτε καί μεγαλουργεῖ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Πολλῷ μᾶλλον ἀφ' ὅτου ἡ Ἑλλάς ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί ἐπίστευσεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καί ἐδέχθη τὸ κήρυγμα τοῦ σταυροῦ Του.

Διότι καί εἰς τὴν Ἑλλάδα καί εἰς τὰς Ἀθήνας καί ἀπανταχοῦ τῆς γῆς, εἰς τὰ πλέον ἐκλεκτὰ μέρη τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὠφελεῖ καί ζωοποιεῖ καί μένει, δὲν εἶναι ὁ κόσμος, ὡς ὕλη καί σὰρξ, δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὡς ἐπίγειος καί χοϊκός, μόνον, ἀλλ' εἶναι ὁ Θεὸς καί οἱ οὐρανοὶ καί τὸ πνεῦμα, εἶναι ἡ θεία χάρις καί ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ καί ἡ χριστιανικὴ πίστις. Πολιτισμοὶ μεγάλοι καί ἀξιόλογοι καί γράμματα καί ἐπιστήμαι καί τέχναι καί πολιτεύματα λαμπρὰ καί συστήματα πολιτικά καί κοινωνικά ἄριστα καί στρατηγικὰ δεξιότητες καί πολεμικὰ ἐμπειρία καί τὰ λοιπὰ πάντα τοῦ ἀνθρώπου κατορθώματα καί κατασκευάσματα, μόνον, δὲν σώζουσιν, δὲν κληρονομοῦν τὴν ζωὴν, δὲν μένουσιν εἰς τὸν αἰῶνα. Ἡ Ἱστορία βεβαίως τοῦτο κατηγορηματικῶς. Καί ἡ πικρὰ πείρα αὐτῆς ταύτης τῆς ἰδικῆς μας ζωῆς, ἡ ὁποία εἶναι πλήρης ἀπὸ μεγάλα προβλήματα καί ἀπογοητεύσεις καί φόβους καί ἀγωνίας καί τραγωδίας καί συμφορᾶς, μαρτυρεῖ καί διακηρύσσει πόσον πικρὸς καί ὀλέθριος εἶναι τελικῶς, κατὰ κανόνα, ὁ καρπὸς τῆς ἀγνοίας καί

της περιφρονήσεως του Εὐαγγελίου του Χριστού· μόνον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δίδει τὴν θεραπείαν εἰς τὰ δεινὰ καὶ τὴν λύσιν εἰς τὰ προβλήματα. Αὐτὸς μόνος προάγει καὶ νομιμοποιεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν, Αὐτὸς μόνος σώζει. Τὰ ἐν τῷ κόσμῳ δεινὰ καὶ αὐτὸς εἰσέτι ὁ θάνατος, εἶναι, πρὸ παντός, ὁψώνια ἀμαρτίας καί, διὰ τὴν θεραπείαν αὐτῶν, μόνος ὑπάρχει θεραπευτῆς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ μόνος δυνάμενος νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἀμαρτίαν. Διότι ὁ Θεὸς μόνον συγχωρεῖ ἀμαρτήματα. Καὶ τὸ Αἷμα Ἰησοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. Χωρὶς Θεόν, χωρὶς τὴν πίστιν εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, χωρὶς τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς κρίσεως τῆς ἐν δικαιοσύνῃ, οὐδὲν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθῶν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ μόνιμως καί, τὸ σπουδαιότερον, δὲν εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον δυνατόν νὰ ζῆ μὲ τὴν ἀληθῆ τῆς λέξεως σημασίαν, νὰ ἔχη, δηλονότι, εὐτυχίαν μόνιμον καὶ πραγματικὴν, νὰ ζῆ εἰς τὸν αἰῶνα. Εἰς τὸν αἰῶνα ζῆ ὁ ἐν Χριστῷ ζῶν. Διότι ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ δόξα, εἶναι καὶ ἡ ζωὴ καὶ Αὐτὸς μόνος δίδει ζωὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

*

Τοιαύτην ζωὴν ἐν Χριστῷ, ἐκδηλουμένην διὰ πίστεως ὀλοκληρωτικῆς καὶ εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ ἔργων ἀγαθῶν, καρπῶν ἀξίων τῆς μετανοίας, ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ὁ Κύριος, τὴν ὥραν αὐτὴν, διὰ τοῦ μεγάλου Αὐτοῦ Ἀποστόλου. Ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς, ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ζητεῖ ὁ Κύριος αὐτὴν τὴν ζωὴν. Διότι κάθε ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη τῆς σωτηρίας, διότι ὁ Θεὸς θέλει νὰ σωθοῦν πάντες. Τοῦτο δὲ χάριν, ἢ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ ὁ ἅγιος Παῦλος ἐκήρυξεν, παραγγέλλει μετάνοιαν πανταχοῦ καὶ εἰς πάντας. Ἄς ἐπιθυμήσωμεν, λοιπόν, καὶ ἡμεῖς διὰ τὸ συμφέρον μας, διὰ τὴν σωτηρίαν μας, αὐτὴν τὴν ζωὴν. Καὶ ἄς θελήσωμεν, ἄς ἀποφασίσωμεν, ἄς προσπαθήσωμεν νὰ προσφέρωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν Κύριόν μας τοιαύτην ζωὴν. Ἄς εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἀγίου Παύλου, τοῦ ἐνδόξου καὶ μεγάλου Ἀποστόλου Αὐτοῦ, θὰ ἀξιωθῶμεν αὐτῆς τῆς ζωῆς, εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

† Ὁ Ἑδέσσης καὶ Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
Συνοδικὸς Σύνοδρος

Πολλάκις ὁ Θεὸς μᾶς παρῆγει περισσότερα τῶν ὄσων παρ' αὐτοῦ ζητοῦμεν.

*

Πολλοί, ἐνῶ γνωρίζουν τί πρέπει νὰ πράττουν, δὲν τὸ πράττουν, ὡς καὶ πολλοί, γνωρίζοντες τί πρέπει νὰ ἀποφεύγουν, ὁμῶς δὲν τὸ ἀποφεύγουν.

*

Ἐπίστε ἐν τῇ καλύβῃ ἐδράσκωμεν τὴν εὐτυχίαν καὶ ἐν τοῖς μεγάροις τὴν δυστυχίαν.

ΔΥΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΕΡΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

III

Ἄλλὰ δυστυχῶς ἡ πρωτοβουλία τοῦ Φωτίου ἐπιτευχθεῖσα συνδιαλλαγή καὶ κοινωνία μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν δὲν διήρκησεν ἐπὶ μακρόν. Τὸ ἐπὶ Φωτίου ἀρξάμενον τῷ 867 σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὑπαιτιότητι τοῦ Πάπα Νικολάου, ἐπέπρωτο νὰ ὀλοκληρωθῆ τῷ 1054 ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Μιχαὴλ Κηρουλαρίου, ὅτε συνοδικῆ ἀποφάσει διεκόπη ὀριστικῶς ἡ κοινωνία μεταξύ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀφορμὴν δούσης καὶ πάλιν τῆς Ρώμης. Διότι, ἐκτὸς εὐαριθμοτάτων ἐξαιρέσεων, οἱ διάδοχοι τοῦ Νικολάου Πάπαι τῆς Ρώμης, ὄντες θερμοὶ θιασῶται τοῦ ἀπολύτου παπικοῦ πρωτείου, ἠκολούθησαν τὴν αὐτὴν ἔναντι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ταπεινωτικὴν καὶ κατακτητικὴν πολιτικὴν ἐκείνου, μὴ θελήσαντες νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ μέγα εἰς τὴν ἐνότητά τῆς Ἐκκλησίας ἀμάρτημα τοῦ Νικολάου. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐπέτρεψαν τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν λατινικῶν καινοτομιῶν¹, καὶ μάλιστα ὁ Βενέδικτος Η' ἐδέχθη τῷ 1014 καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ρώμῃ τὸ ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων σφοδρῶς καταπολεμηθὲν καὶ ὡς αἰρετικὴ κακοδοξία χαρακτηρισθὲν Filioque². Ἄλλ' οὕτως τὸ Filioque, ὅπως ἐπὶ Φωτίου, τοιοῦτοτρόπως καὶ νῦν ἀπέβη μοιραῖον σχισματοποιῶν στοιχεῖον, σχὸν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διαγραφὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Πάπα ἐκ τῶν διπτύχων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, χωρὶς μέχρι σήμερον οὐδενὸς Πάπα τὸ ὄνομα νὰ ἀναγραφῆ πάλιν ἐν αὐτοῖς³. Ἐπὶ πλέον ὁ Πάπας Σέργιος

1. Πρβλ. Ἰω. Καρμίρη, Τὰ συμβολικὰ κείμενα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, σ. 54 ἐξ.

2. Πρβλ. Χρυσ. Παπαδοπούλου, μν. ξ. σ. 185/6: «Τὸ θλιβερόν τοῦτο γεγονός ὑπῆρξε σοβαρὸν προμήνυμα τοῦ σχίσματος τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀποδεχομένη ἐπίσημως τὴν ἄγνωστον μὲν τῇ καθ' ὅλου Ἐκκλησίᾳ, ἐν Ἰσπανίᾳ δὲ τὸ πρῶτον ἐπινοηθεῖσαν καὶ μέχρι τοῦδε ἀποκρουσθεῖσαν ὑπὸ τῶν Πατρῶν Ῥώμης προσθήκην, ἔμελλε ν' ἀποκόψῃ καὶ ἀποσχίσῃ ἑαυτὴν ἀπ' αὐτῆς».

3. Πρβλ. καὶ Β. Στεφανίδου, μν. ξ. σ. 344: «Τῆς ὀριστικῆς διαστάσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν τὸ πρῶτον αἷτιον ἦτο ἡ ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης προσθήκη τοῦ Filioque. Ὁ Ῥώμης Σέργιος ὁ Δ' (1009) ἐν τῇ ἐνθρονιστικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ παρέθεσε, κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐν ἐλευθέρᾳ ἀποδόσει τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ἀλλὰ μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ Filioque. Εἰς τὸ ἐπίσημον σύμβολον τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἡ προσθήκη αὕτη εἰσῆχθη, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, μετὰ πενταετίαν ὑπὸ Βενέδικτου τοῦ Η' (1014), πιεσθέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως Ἑρρίκου τοῦ Β'. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος, ἀνεψιὸς τοῦ Φωτίου καὶ σύγχρονος τῶν Πατρῶν τούτων, μετ' ἀπόφασιν συνόδου, διέγραψε τὸ ὄνομα τοῦ μνημονευθέντος Ῥώμης Σεργίου ἐκ τῶν διπτύχων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐκτοτε δὲ μέχρι σήμερον οὐδὲν παπικὸν ὄνομα ἐτέθη ἐν αὐτοῖς». Πρβλ. καὶ Α. Δημητράκοπουλου, Ἱστορία τοῦ σχίσματος τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς, Λειψία 1867, σ. 20/1.

Γ' (904—911) απέτρεψε και νέαν αντικατο- νικήν παρ' ένορίαν επέμβασιν εις την Έκκλη- σίαν Κων]πόλεως, επικυρώσας τόν μη έπιτρεπό- μενον έν τή 'Ανατολή τέταρτον γάμον του άυ- τοκράτορος Λέοντος ΣΤ' του Σοφού και άπαλ- λάξας αυτόν του άφορισμού, όν είχεν έπιβάλει έπ' αυτού ο Πατριάρχης Νικόλαος ο Μυστικός'. Ταυτα πάντα έπέτειναν την μεταξύ Κων]πόλεως και Ρώμης σοβούσαν έντασιν, ητις έν τέλει έξεδηλώθη τώ 1054.

'Αφορμήν προς τουτο παρέσχε κυρίως ο Πά- πας Λέων Θ' διά της έπεκτατικής πολιτικής του έν τή κάτω 'Ιταλία και της πρεσβείας του εις Κων]πολιν υπό τόν καρδινάλιον Ούμβέρτον. Πράγματι ο Πάπας Λέων Θ' πρώτον μέν από κοινού μετά του έξαδέλφου του αυτοκράτορος της Γερμανίας 'Ερρίκου Γ' έπέδλωξε να έπεκ- τεινη την κυριαρχίαν του και επί της ύπα- γομένης εις τό Βυζάντιον κάτω 'Ιταλίας', εις την όποιαν μάλιστα εισήγαγε τά λατινικά έκ- κλησιαστικά έθιμα, ως άλλοτε ο προκάτοχος αυτού Νικόλαος Α' έν Βουλγαρία, κατήργησε την βυζαντιακήν άρχιεπισκοπήν Σιπόντου και καθήρесе τόν άρχιεπίσκοπον αυτής, ένεργήσας και άλλας όμοίας έπεμβάσεις'. "Επειτα δέ ο

1. Χρυσ. Παπαδοπούλου, μν. έ. σ. 183 έξ. Β. Στεφανίδου, μν. έ. σ. 348 έξ. 'Εν σχέσει προς την νέαν ταύτην αυθαίρετον επέμβασιν του Σεργίου και την σύγκρουσιν αυτού προς τόν Νικόλαον Μυστικόν ο J. G a y, L' Italie méridionale et l'empire byzantin, Paris 1904, σ. 189, παρατηρεί: «la vie scandaleuse (του Πάπα Σεργίου) fait un contraste étrange avec la noble et austère figure du patriarche byzantin» Νικο- λάου Μυστικού.

2. Βλέπ. Θ. Ποπέσκου, Διατί έπετέθη κατά τών Λατινών ο Πατριάρχης Μιχαήλ Κηρουλάριος; εις «'Ενασίμα επί τή 35ετηρίδι Χρυσοστόμου Παπαδοπού- λου, 'Αθήνα 1931, σ. 371/3: «'Ο Λέων Θ' ήτο Γερμα- νός (Bruno von Toul), συγγενής (δεύτερος εξαδέλφου) και φίλος άφωσιωμένος του 'Ερρίκου Γ', όστις ειχεν ένεργήσει την έκλογήν του Bruno ως πάπα. Οδτος ήτο λοιπόν άνθρωπος του Γερμανού αυτοκράτορος», όστις έπέδλωκεν, όπως «ή κάτω 'Ιταλία άνήκη εις την άγίαν ρωμαϊκήν αυτοκρατορίαν του Γερμανικού έθνους... ένωση δέ την δυτικήν Χριστιανωσύνην υπό την έαυτού κυριαρχίαν... 'Ο Πάπας οδτος ήθελε και ήδύνατο να προαγάγη τό έργον του 'Ερρίκου, όπερ άπέβαιεν ίδιον έργον. Τό αυτοκρατορικόν ιδεώδες συνεταιρίζετο τώ δυτι κατά τό πλείστον μετά του παπικού. 'Εμπνεόμενος έκ του πόθου να άποκαταστήση την πα- πικήν έξουσίαν του Νικολάου Α' ο Λέων Θ' υπήρξε μεταξύ τουτου και του Γρηγορίου Ζ' ο σημαντικώτε- ρος αντιπρόσωπος και ή έναργεστέρα ένσάρκωσις της προς τό άπόλυτον πρωτεϊον τεινούσης πολιτικής της Ρώμης. 'Εν τώ προσώπω του Λέοντος Θ' ή πολιτική αυτη ήτο πλέον γερμανική και αυτοκρατορική."Ο τε αυτοκράτωρ και ο πάπας ήσαν ήνωμένοι».

3. Βλέπ. και Β. Στεφανίδου, μν. έ. σ. 345. Εις ταυτα ο Πατριάρχης Μιχαήλ Κηρουλάριος έθεώρησε καθήκόν του ν' αντιδράση, και προς τουτο έκλεισε τους έν Κων]πόλει λατινικούς ναούς και τά λατινικά μοναστήρια, δι' ών μετεδίδοντο προπαγανδιστικώς εις τους 'Ορθοδόξους λατινικά έθιμα, τά όποια και κατέ- κρινεν ο Πατριάρχης διά τών έπιστολών του προς τόν Πατριάρχην 'Αντιοχείας Πέτρον, ως και διά της έπι- στολής του Λέοντος Βουλγαρίας προς τόν Τράνης 'Ιωάννην. Φαίνεται ότι ή κυρία προσπάθεια του Κη-

αυτός Πάπας, λαβών άφορμήν έξ έπιστολής του άρχιεπισκόπου Βουλγαρίας Λέοντος προς τόν ύποκειμενον εις τό Πατριαρχείον Κων]πό- λεως έπίσκοπον Τράνης της 'Απουλίας 'Ιωάν- νην', απέστειλε προς αυτόν τε και τόν Πατρι-

ρουλαρίου ήτο ακριβώς να παρεμποδίση την εισαγω- γήν των λατινικών εκκλησιαστικών έθίμων εις την όρ- θόδοξον 'Ανατολήν. Πρβλ. και G. E n e r y, μν. έ. σ. 166 έξ.

1. 'Η έπιστολή του Λέοντος Βουλγαρίας εκδέδοται παρ ά C. Will, Acta et scripta quae de controversiis Ecclesiae Graecae et Latinae saeculo undecimo com- posita extant, Lipsiae 1861, σ. 56—60. Migne P. G. 120, 836—844. Σημειωτέον ότι ή έπιστολή αυτη έγράφη τό έαρ του 1053, άλλ' οχι υπό του Πατριάρχου Μιχαήλ και του άρχιεπισκόπου Λέοντος, ως έσημείωσεν έπ' αυτης τε και της λατινικής μεταφράσεως ο πρωτοστατήσας έν πάσι καρδινάλιος Ούμβέρτος, άλλα μόνον υπό του Λέοντος Βουλγαρίας, ως απέδειξαν ήδη ο C. Will, ένθ' άν. σ. 52 έξ., ο Β. Γεωργιάδης, Μιχαήλ Κη- ρουλάριος και τό των 'Εκκλησιών σχίσμα, έν 'Εκκλ. 'Αληθεία» 3 (1886) 373 έξ., ο A. Michel, Der Autor des Briefes Leon von Achrida. Eine Vaternersam- lung des Michael Kerullarios, έν Byzantinisch—Neu- griechische Jahrbücher 3 (1922) 50 έξ. και άλλαι. Πρβλ. και J. G a y, μν. έ. σ. 495. 'Ο Πατριάρχης Μιχαήλ Κηρου- λάριος έν έτει 1053, ήτοι μετά μίαν δεκαετίαν από της άναρρήσεως του εις τόν πατριαρχικόν θρόνον, έπέτρε- ψεν—ή γωσ και προέτρεψε—τόν Λέοντα Βουλγαρίας να γράψη την άνωτέρω έπιστολήν, ως και τόν ήγούμενον της μονής του Στουδίου Νικηταν Στηθατόν να δημο- σιεύση μελέτην του κατά τών Λατινών (παρ ά C. Will, μν. έ. σ. 127—136. Migne P. L. 143, 973—984. Α. Δη- μητριάκοπου, 'Εκκλ. Βιβλιοθήκη, Λειψία 1866, J, 18—36), διέταξε δέ και τό κλεισιμον των έν Κων]πό- λει λατινικών ναών και μονών, οχι βεβαίως όπως προκαλέση τό σχίσμα μεταξύ των δύο 'Εκκλησιών και έξασφαλήση τό ουδαμώθεν κινδυνεύον αυτοκέφαλον αυτού (E. A m a n n, ένθ' άν. σ. 1681/2), ή όπως γίνη διά του σχίσματος αυτοκράτωρ (L. Brécher, Le schisme etc., σ. 213, 215, 217, 308), ή προς άλλους έξ 'Ισου άπιθάνους σκοπούς, ούς φαντάζονται οι έπερό- δοχοι συγγραφείς (βλέπ. αυτούς παρ ά Θ. Ποπέ- σκου, ένθ' άν. σ. 368 έξ.), άλλ' όπως αντίδραση τό μέν κατά της διαδόσεως των λατινικών καινοτομιών και έθί- μων μεταξύ των 'Ορθοδόξων και κατά των προκλήσεων των έν Κων]πόλει Λατινών, τό δέ κατά της αντικατο- νικής έπεμβάσεως του Πάπα Λέοντος Θ' εις την κάτω 'Ιταλίαν, της διαδόσεως έν αυτη των λατινικών εκκλη- σιαστικών έθίμων και της ύπ' αυτού άποτολημείσεως ύπαγωγής της έλληνικής άρχιεπισκοπής Σιπόντου εις την λατινικήν του Βενεβέντου και καθόλου κατά της έπεκτάσεως της παπικής κυριαρχίας έφ' όλοκληρου της κάτω 'Ιταλίας και αυτης της Κων]πόλεως έν συνε- ρασία και συμμαχία μετά του αυτοκράτορος 'Ερρίκου Γ' και του «άργυρωνήτου» μαγίστρου και δουκός της 'Ιταλίας 'Αργυρού (πρβλ. Θ. Ποπέσκου, ένθ' άν. σ. 370 έξ.). 'Υπό των συγχρόνων ιστορικών πηγών μαρ- τυρείται, ότι κατά τους χρόνους εκείνους ήτο λίαν προκλητική ή έναντι των 'Ορθοδόξων 'Ελληνικήν στά- σις των Λατινών, και δι' ου μόνον των έν Κων]πόλει, ως και της παπικής πρεσβείας υπό τόν προκλητικώ- τατον και ύβριστην καρδινάλιον Ούμβέρτον, άλλα και αυτού του Πάπα Λέοντος Θ', όστις και έν τή κάτω 'Ιταλία εκκλησιαστικοπολιτικώς επενέβη, και έν ταίς προς τόν Κηρουλάριον έπιστολαίς του «έξετράπη εις τοσαύτας κατηγορίας και έλάλησεν έν γένει εις τρό- πον τοσοούτον άπειλητικόν, ώστε ήτο πρόδηλον ότι έζήτει προφάσεις διενέξεων» ο δέ τρόπος καθ' όν έπο- λιτεύθησαν έν Κων]πόλει οι άποκρισιάριοι αυτού, και μάλιστα ο προϊστάμενος αυτών καρδινάλιος Ούμβέρ-

άρχην Κηρουλάριον μακροτάτην ἀπρεπή ἢ μάλ-
λον ὕβριστικὴν ἐπιστολὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ἀντὶ νὰ
ἀναιρέσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ
Λέοντος, ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας νὰ παρου-
σιάσῃ τὸ παπικὸν πρωτεῖον ὑπὸ χειρὸνα μορ-
φῆν ἢ ὁ Νικόλαος Α', ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ ἐπί-
σκοπος Ρώμης εἶναι ἀλάθητος καὶ κατέχει θεῖον
δικαίω διπλὴν ἐξουσίαν, ἐκκλησιαστικὴν ἅμα
καὶ πολιτικὴν («*imperialis potestas*»!), παραθέ-
σας πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ὀλόκληρον σχεδὸν
τὴν ψευδοδωρεάν τοῦ Κωνσταντίνου¹. Διὰ πρῶ-
την φορὰν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἤκουε κα-
τάπληκτος τὰ ἀντίθετα πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ
πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου ταῦτα, ὅτι δηλ. ὁ Πά-
πας εἶναι πηγὴ πάσης ἐξουσίας καὶ ὅτι εἶναι
ἀλάθητος². Ἀλλὰ παρὰ πάντα ταῦτα ὁ Πατρι-
άρχης Μιχαὴλ Κηρουλάριος, ὅστις δὲν εἶχε
παραλείψει νὰ πέμψῃ εἰς τὴν Ρώμην καὶ τὴν ἐν-
θρονιστήριον ἐπιστολὴν του κατὰ τὸ ἀρχαῖον
ἔθος, ἀπήντησε πρὸς τὴν ἀλαζονικὴν ἐπιστο-
λὴν τοῦ Λέοντος Θ' «μετὰ πολλῆς ταπεινοφρο-
σύνης», ὡς βεβαίωσι ὁ ἴδιος τῷ Ἀντιοχείᾳ Πέ-
τρῳ ἐπιστελλῶν³, κηδόμενος τῆς ἐκκλησιαστι-

κῆς εἰρήνης καὶ ἐνότητος καὶ παραβλέψας τὰς
ὑπερφιάλους καὶ ἀλαζονικὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐπι-
σκόπου Ρώμης, πρὸς ὃν ἐξέφραζε τὴν λύπην
του διὰ τὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀφήνων
ἀνοικτὴν τὴν θύραν διὰ τὴν ἐπανένωσιν αὐτῆς.

Μὴ ἀρκεσθεὶς δ' ὅμως εἰς ταῦτα ὁ Λέων Θ',
ἀπέστειλεν εἰς Κων]πολιν πρὸς ἐκκλησιαστι-
κοπολιτικούς σκοπούς⁴ καὶ πρεσβείαν, ἀποτε-
λουμένην ἐκ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀμάλφης Πέ-
τρου καὶ τοῦ διακόνου καὶ καγκελλαρίου Φρει-
δερίκου ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ σκαιοῦ καὶ μι-
σαλλοδόξου καρδινάλιου Οὐμβέρτου, «ἀνδρὸς
φιλοδόξου, ραδιούργου καὶ τῶν παπικῶν ἀξιώ-
σεων θιασώτου»⁵. Ὁ ἴδιος ὁ Οὐμβέρτος συνέ-
ταξε τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς του πρὸς τὸν
Πατριάρχην καὶ τὸν αὐτοκράτορα ἐκ μέρους
τοῦ Πάπα, ἐν αἷς περιέλαβε μακρὸν καὶ
ἀνυπόστατον ἐν πολλοῖς κατηγορητήριον κα-
τὰ τοῦ Κηρουλάρου, π. χ. ὅτι ἀντικανονι-
κῶς ἀνῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον,
διότι δῆθεν ἦτο νεόφυτος, ὅπερ ἀνακριβές,
ὡς καὶ ἄλλας ὁμοίας κατηγορίας⁶. Ἀφικό-

τος, καθίστησι τοῦτο ἔτι μᾶλλον ἀναμφισβήτητον».
(Κ. Παπαρρηγοπούλου, μν. ἔ. τ. Δ' σ. 345).

1. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Λέοντος ἐκδέδοται παρὰ C. Will, μν. ἔ. σ. 65-68, Mansi, Concil. 19, 635/84. Λατῖνοι θεολόγοι ὁμολογοῦσι μετ' ἐγκαυχήσεως, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος, οὐδ' αὐτὸς ὁ Γρηγόριος Ζ', ἐξεδήλωσε τὸ παπικὸν πρωτεῖον μετὰ τσαύτης ἐμφάσεως, μεθ' οἷας ὁ Λέων Θ' (L. Bréchier, μν. ἔ. σ. 192.3). Κατὰ δὲ τὸν C. Hefele, Conciliengeschichte τ. IV σ. 770, τοῦτο πράττων ὁ Λέων Θ' «*theilte nur die Gebrechen der Kritik seiner Zeit*»! Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω ἐχώρει ὁ Λέων, «ἐγκαλῶν τοὺς Γραικοὺς ὡς μεταβα-
λόντας τὸ σύμβολον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, μη-
δαμῶς αἰδοῦμενος μῆτε τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ μῆτε τὴν
ἱστορίαν» (Ἐγκύκλιος τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ
ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἀπαντα-
χοῦ Ὀρθοδόξους, ἐκδ. β', Κων]πολις 1863, σ. 29), ἔτι
δὲ ὡς παραγαγόντας πλέον τῶν 90 αἰρέσεων «*diverso
tempore ex diverso errore ad corrumpendum virgini-
tatem catholicae Ecclesiae matris emergentes*». Πρὸς
τούτοις δὲ κατηγόρει τὸν Κηρουλάριον καὶ τοῦ Λέον-
τος Βουλγαρίας ἀφροσύνην καὶ ἐπέσειε τὸ κράτος τοῦ
Ῥωμαϊκοῦ θρόνου, ἐπειδὴ ἐτόλμησαν νὰ ἐλέγξωσι τὴν
Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἣν δῆθεν οὐδεὶς τῶν θνητῶν
δύναται νὰ κρίνῃ καὶ ἐλέγῃ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκάλει
αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν, ἵνα μὴ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν
οὐρανὸν τοῦ δράκοντος, ἧτις ἔσουρε «τὸ τρίτον τῶν ἀ-
στέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν»! (Ἄποκ. 12,4).

2. Τοῦτο ἐτόλμησαν προηγουμένως νὰ διατυπώσω-
σιν οἱ Πάπαι Νικόλαος Α' καὶ Ἀδριανὸς Β' ἐν τῷ
λιβέλλῳ τῷ ὑποβληθέντι πρὸς ὑπογραφὴν εἰς τὴν ἐν
Κων]πόλει λατινικὴν σύνοδον τοῦ 869/70 (πρβλ. Mansi,
Concil. 16,27/8, A. Pichler, μν. ἔ. σ. 189), εἶτα δὲ
ἐπανελάβεν ὁ Πάπας Μαρῖνος, ὡς καὶ ὁ Στέφανος Ε'
ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Βυζαντινὸν αὐτοκράτορα Βασι-
λειον Μακεδόνα τῷ 885 (Mansi, Concil. 18,12/3). Καὶ
ὁ A. Pichler ὁμολογεῖ, ὅτι «*der ganzen Kirche
waren diese Ansprüche fremd, dass der Papst die
Quelle aller geistlichen und weltlichen Jurisdiction
und Unfehlbarkeit sei*» (μν. ἔ. σ. 257). Νεκταρίου
Κεφαλᾶ, μν. ἔ. σ. 1, 159/61, Χρυσ. Παπαδοπού-
λου, μν. ἔ. σ. 193/4.

3. Migne P.G. 120,784. Τοῦτο βεβαίωσι καὶ ὁ ἀνα-

γνός τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην μετριοπαθῆς καὶ
συνετὸς Πατριάρχης Ἀντιοχείας Πέτρος (αὐτόθι σ.
813), ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας Λέων Θ', γράψας πρὸς
τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον:
«*praeterea confrater noster archiepiscopus Michael exhortatorias ad concordiam et unitatem direxit nobis
litteras*» (C. Will, μν. ἔ. σ. 88, Mansi, Concil. 19,
669). Καὶ ὁ F. Mercenier ὁμολογεῖ, ὅτι πράγματι
αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος
ἦσαν «*extrêmement modérées de fond et de forme*»
(μν. ἔ. σ. 80).

1. Σημειωτέον ὅτι ὁ Λέων Θ' εἶχε γράψῃ πρότερον
καὶ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας Πέτρον ἐπιστο-
λὴν, δι' ἧς ἔθιγε καὶ τὸν Μιχαὴλ Κηρουλάριον καὶ
τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κων]πόλεως καὶ «ἐζήτηι ἐκ
τῶν προτέρων συμμάχους» κατὰ τοῦ Κηρουλάρου
(Migne P.L. 143,770 ἐξ., Θ. Ποπέσκου, ἐνθ' ἀν. σ.
386/7).

2. Ἡ παπικὴ αὕτη ἀντιπροσωπεῖα εἶχε ζητηθῆ ὑπὸ
τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου διὰ
πολιτικὸν κυρίως σκοπὸν, ὅπως δηλ. γίνῃ συζήτησις
καὶ συνεννόησις περὶ τῶν κινδυνευουσῶν ἀπὸ μέρους
τῶν Νορμανδῶν βυζαντιακῶν καὶ παπικῶν ἐν Ἰταλίᾳ
κτῆσεων, ἀλλ' ὁ Οὐμβέρτος, ἐγκρίσει πιθανῶς καὶ τοῦ
Λέοντος Θ', προσέδωκεν αὐτῇ καὶ ἐκκλησιαστικὸν χα-
ρακτήρα. Πρβλ. καὶ Χρυσ. Παπαδοπούλου, μν. ἔ. σ. 193/4. J. Gay, μν. ἔ. σ. 491 ἐξ. C. Hefele,
ἐνθ' ἀν. σ. 771 ἐξ. Βλέπ. καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Λέον-
τος Θ' πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, παρὰ C. Will, μν. ἔ.
σ. 85 ἐξ., Mansi, Concil. 19,667 ἐξ. Διεξήγοντο δηλ.
διαπραγματεύσεις μεταξύ Κων]πόλεως καὶ Ρώμης
πρὸς σύναψιν στρατιωτικῆς τινος συμφωνίας κατὰ τῶν
Νορμανδῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων «*in Mai 1053 zog Leo
mit einem aus allerlei Bestandtheilen zusammenge-
brachten Heere*», ἀλλ' ἠττήθη καὶ συνελήφθη αἰχμάλ-
ωτος! Ἐντεῦθεν ἱκανοὶ Ῥωμαιοκαθολικοὶ, ὡς ὁ «*Petrus
Damiani, Hermann der Gebrechliche u. A. die
Niederlage des Papstes für eine göttliche Strafe er-
klären, weil es einem Priester nicht zustehe, die Waf-
fen zu ergreifen*», πρὸς οὓς ἀπαντᾷ ὁ Hefele,
«*dass der Papst auch Fürst sei, und als solcher die
Pflicht habe, das Patrimonium Petri zu vertheidigen*»!
(ἐνθ' ἀν. σ. 764).

3. Φ. Βαφείδου, μν. ἔ. σ. 124.

4. Πρβλ. Β. Στεφάνιδου, μν. ἔ. σ. 347.

μενος δὲ εἰς Κωνσταντινὴν ἤρχισε παρευθὺς πολιτικὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς σύναψιν συμμαχίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ Πάπα κατὰ τῶν ἀπειλούντων τὰς ἐν Ἰταλίᾳ παπικὰς καὶ βυζαντινὰς κτήσεις Νορμανδῶν, ἀναβαλὼν ἐφ' ἑκαστὸν νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Πατριάρχην, καθ' οὗ ἐξαπέλυσε σφοδρὰν πολεμικὴν καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τῆς ἐν Κωνσταντινῇ παραμονῆς τῆς πρεσβείας¹. Ὅταν δὲ τέλος ἀπεφάσισαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν Πατριάρχην οἱ παπικοὶ πρέσβεις, ἐπέδειξαν ἐνώπιον αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀπρεπῆ καὶ ἀνοίκειον διὰ Κληρικοῦ στάσιν καὶ συμπεριφορὰν ἢ, ὡς βεβαίως ἔφη Κηρουλάριος, «ὕπερφανεῖα καὶ αὐθαδεῖα ἐχρήσαντο»², ἐμφανισθέντες ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ μὲν ὡς ἐλεγκταὶ καὶ κριταὶ τοῦ Πατριάρχου «μετ' ἐξουσίας καὶ ἀναισχυρίας ὑπερβαλλούσης», τὸ δὲ ὡς διδάσκαλοι τῶν Ὁρθοδόξων, ἐπειδὴ δῆθεν παρ' αὐτοῖς «διεφθάρη τὸ ὀρθόδοξον»³. Καὶ ταῦτα, καθ' ὅν χρόνον ἀπὸ τεσσάρων σχεδὸν δεκαετηρίδων, ἦτο ἀπὸ τῆς πατριαρχίας τοῦ Σεργίου Β', εἶχεν, ὡς εἶδομεν, διαγραφῆ τὸ ὄνομα τοῦ Πάπα ἐκ τῶν διπτύχων ἐν Βυζαντίῳ, κατέφθανε δὲ μετ' ὀλίγον εἰς Κωνσταντινὴν καὶ ἡ εἰδησις, ὅτι ὁ Πάπας Λέων Θ' εἶχεν ἀποθάνει τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 1054, καὶ συνεπῶς ἡ πρεσβεία ἀπώλεσε τὴν ἐπιβαλλομένην ἐξουσιοδότησιν καὶ τὸ κύρος τῆς μέχρι νέας ἐξουσιοδοτήσεως παρὰ τοῦ ἐκλεγησομένου Πάπα.

Διὰ πάντα ταῦτα καὶ ἐπειδὴ προσέτι ὁ Πατριάρχης εὔρε παραπεποιημένας τὰς σφραγίδας τῆς παπικῆς ἐπιστολῆς, ἦν διὰ τοῦτο καὶ διὰ τὸ ὅλον περιεχόμενον αὐτῆς ὑπωπευθῆ ὡς

1. Πλεῖω βλέπ. ἐν Νεκταρίου Κεφαλᾶ, μητροπολίτου Πενταπόλεως, μν. ξ. II, 21 ἐξ.

2. Π.χ. ἤρχισαν «par créer un incident sur une question de protocole: Humbert et ses collègues prétendirent avoir le pas sur les métropolitains siégeant au synode permanent, ce que ni le patriarche, ni les métropolitains ne voulurent accepter. Les légats se contentèrent donc de lui remettre la lettre qui lui était destinée et puis se retirèrent en protestant» (F. Mercenier, ἐνθ' ἄν. σ. 82).

3. Ἐπιστολὴ Μ. Κηρουλαρίου πρὸς Πέτρον Ἀντιοχείας, παρὰ Migne P.G. 10816. Καὶ ὁ C. Hefele δὲν ἐδίστασε νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι «die päpstlichen Legaten traten zu Con/pe/ im Bewusstsein und mit den Ansprüchen ihrer hohen Stellung auf: sie wollten und mussten den Vorrang Roms an den Tag legen» (μν. ξ. σ. 775). Ὁ Οὐμβέρτος μάλιστα εἶχε συντάξει ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων καὶ ὀρθόδοξων συγγραφήν ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν λιβελλόν, μεταφρασθέντα καὶ ἑλληνιστῶς (παρὰ C. Will, μν. ξ. σ. 93-126), ὅστις, κατὰ τὸν A. Pichler, «war nicht eine solide Erörterung, sondern eine von der rohesten Leidenschaft dictirte Schmahschrift, welche nicht nur das alte Lied, dass der Orient das Vaterland aller Häresien sei, wiederholte, sondern zugleich dem Patriarchen und der Griechischen Kirche Dinge zum Last legte, die reine Erfindungen waren» (μν. ξ. σ. 258). Πρβλ. καὶ C. Hefele, ἐνθ' ἄν. σ. 774/5. Βλέπ. περίληψιν τοῦ λιβελλοῦ τούτου ὡς καὶ τοῦ κατὰ τὸν Νικήτα Στηθάτου ὁμοίου ὑπὸ τοῦ ὀβρεομανοῦς Οὐμβέρτου ἐν «Ἐκκλ. Ἀληθεῖα» 7 (1886/7) ὅ ἐξ. ὑπὸ Β. Γεωργιάδου.

οὐχὶ γνησίαν¹, ἔκρινεν ὀρθὸν νὰ διακόψῃ τὴν μετὰ τῶν παπικῶν πρέσβων κοινωνίαν, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ συζητήσῃ καὶ συνεργασθῆ μετ' αὐτῶν μόνον ἐν συνόδῳ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ὀρθοδόξων ἱεραρχῶν καὶ ἀντιπροσώπων καὶ τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν². Ἀλλὰ τὴν σύμφωνον πρὸς τὴν ὀρθόδοξον θεωρίαν καὶ πράξιν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ Κηρουλαρίου ἀπέκρουσαν οἱ παπικοὶ πρέσβεις, ἅτε σιερρῶς ἐχόμενοι τοῦ ἀπολυταρχικοῦ παπικοῦ πρωτείου, ὅπερ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔπαιξε τὸν ἀντικλησιαστικὸν ρόλον του.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων ὁ Οὐμβέρτος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Λατῖνοι, μὴ ἔχοντες συνειδησιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν πρὸς ἀδελφοὺς χριστιανούς, ὑπεραμυνομένους τῶν πατρῶν δογμάτων καὶ παραδόσεων καὶ προαποφασισμένοι, φαίνεται, νὰ ἐπιθέσωσι καὶ τὸ ἐπιστέγασμα εἰς τὸ ὑφιστάμενον ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα, εἰσήλασαν θρασέως καὶ ἀσεβῶς εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν καιρῷ τῆς θείας λειτουργίας τὴν 16ην Ἰουλίου 1054³ καὶ ἔθηκαν

1. Φαίνεται ὅτι ὁ Μιχαὴλ Κηρουλάριος ἐπίστευσε ὄντως εἰς τὴν πλαστότητα τῆς παπικῆς ἐπιστολῆς καὶ διότι εὔρε παραπεποιημένας τὰς σφραγίδας τῆς καὶ διότι ὁ Πάπας Λέων ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1053 μέχρι τοῦ Μαρτίου 1054 ἦτο αἰχμάλωτος τῶν Νορμανδῶν, ἀπολυθεὶς δὲ ἀπέθανε τὸν Ἀπρίλιον 1054, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἦτο ἀσυμβίβαστον καὶ ἀνάξιον «τῆς ἀρετῆς καὶ εὐγενείας καὶ γνώσεως» τοῦ Πάπα (ὡς ἔγραφεν ὁ ἴδιος τῷ Πέτρῳ Ἀντιοχείας, Migne P. G. 120, 784), ἀλλὰ τοῦναντίον συνεφώνει πρὸς ὅσα ἄλλοτε εἶχεν ἀκούσει παρὰ τοῦ ἐν τῇ νοτίῳ Ἰταλίᾳ Ἑλληνοδουκῆ Ἀργυροῦ, ὅστις «οὐχ ἔπαξ μόνον ἀλλὰ καὶ δις ἤδη καὶ τρίς καὶ τετράκις τῆς θείας ἐξώσεως καὶ ἀπεβλήθη παρ' ἡμῶν κοινωνίας καὶ μεταλήψεως» (αὐτόθι). Οὐ μόνον δὲ ἐκκλησιαστικῶς, ἀλλὰ καὶ πολιτικῶς ὁ Ἀργυρὸς ἄλλοτε μὲν ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος, ἄλλοτε δὲ ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἀρχηγὸς τῶν Νορμανδῶν, καὶ ἄλλοτε μετὰ τοῦ Πάπα, ἐπὶ πλέον δὲ ἦτο πάντοτε προσωπικὸς ἐχθρὸς τοῦ Κηρουλαρίου. Εὐλόγως λοιπὸν ὑπωψιάσθη ὁ Πατριάρχης, ὅτι οὔτε ἡ πρεσβεία, οὔτε ἡ ἐπιστολὴ προήρχοντο πράγματι παρὰ τοῦ Πάπα Λέοντος Θ', ἀλλ' ὅτι πάντα ἐπλάσθησαν ὑπὸ τοῦ μισαλλοδόξου Οὐμβέρτου καὶ τοῦ ἄλλοπροσάλλου Ἀργυροῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐβεβαίωσε καὶ ὁ Τράνης Ἰωάννης (ἐπιστολὴ Κηρουλαρίου πρὸς Πέτρον Ἀντιοχείας, Migne P. G. 120, 788), ἀναφέρεται δὲ ῥητῶς καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ «σημειώματι περὶ τοῦ ῥιφθέντος πτακίου...» (αὐτόθι σ. 741 καὶ 745).

2. Μιχαὴλ Κηρουλαρίου ἐπιστολὴ δευτέρα πρὸς τὸν Ἀντιοχείας Πατριάρχην Πέτρον, παρὰ Migne P.G. 120.816, C. Will, μν. ξ. σ. 186.

3. Ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὸ ἀνάσιον τοῦτο πραξικόπημα ὁ ῥωμαιοκαθολικὸς θεολόγος A. Fortescu, The Orthodox Eastern Church, London 1920, σ. 187/6: «It was Saturday, July 16, 1054. at the third hour (9 a. m.). The Hagia Sophia was full of people, the priests and deacons are vested, the prothesis (preparation) of the holy Liturgy has just begun. Then the three Latin legates walk up the great church through the Royal Door of the Ikonostasis and lay their bull of excommunication on the altar. As they turn back they say: Videat Deus et iudicet. The schism was complete...one realizes this and sees that the words of the Legates were heard and that God has seen and judged» Ἐἰς πόσον διάφορον τόνον εἶναι συντετα-

ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης βλάσφημον λιβελλον¹, δι' οὗ ἀφώριζον «πάσαν τὴν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίαν», καὶ κυρίως τὸν Πατριάρχην Μιχαήλ, καὶ δι' ἄλλα μὲν, ἰδίως δὲ «ὡς μήτε τοὺς πώγωνας παραπλησίως τῶν ἐν αὐτῇ τοῖς Λατίνοις βουλομένων ξυρᾶν, μήτε διακρινομένων μεταλαμβάνειν προσφορᾶς ἀπὸ πρεσβυτέρων γεγαμηκότων, ἀλλὰ καὶ ἔνζυμον ἄρτον προσφερόντων, καὶ ὡς ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς ἡμετέρας πίστεως μὴ ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλ' ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι λεγόντων τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον»². Τὰ ἀσύστατα ταῦτα ἦσαν αἱ κύριαι κατηγορίαι καὶ αἰτιολογίαι τοῦ ἀχαρακτηρίστου καὶ ἀπνευνομένου ἐκεῖνου διαβήματος τῶν Λατίνων, οἵτινες διὰ τὴν ἔμμομην τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὰ παραδεδομένα κατεδικάζον καὶ ἀνεθεμάτιζον αὐτοὺς ὡς «Σιμωνιακοὺς, Βαλεσίους, Ἀρειανούς, Δονατιστάς, Σεβηριανούς, Νικολαίτας, Πνευματομάχους, Μαριχάιους καὶ Ναζωραίους»³. Αὐτόδηλον ὅτι ὁ

γμένον τὸ «Σημείωμα» τῆς μετὰ τετραήμερον συνελθούσης ἐν Κωνσταντινῶν ὀρθοδόξου συνόδου, ἀρκεῖ νὰ διαπιστώσῃ καὶ ἀπλῆ σύγκρισις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ λατινικοῦ λιβελλοῦ ὡς καὶ τῆς ἀνωτέρω περικοπῆς τοῦ Fortescu. Καὶ ἐνῶ αὐτὰ τὰ γεγονότα καθιστῶσιν ἡλίου φαινότατον, ὅτι οἱ παπικοὶ πρέσβεις προὐκάλεσαν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ σχίσματος, ὑπάρχουσι ῥωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ δήθεν «σχίσματος τοῦ Μιχαὴλ Κηρουλαρίου»¹, περὶ οὗ φρονοῦσι μάλιστα ὅτι «plus encore peut-être que Photius mérite le titre de père du schisme»¹, ὡς π. χ. ἐπ' ἐσχάτων ὁ M. Jugie (μν. ἔ. σ. 187 ἐξ., 232). ὅστις ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ λατινικὸν πράξιόνημα «a tout point de vue ce geste théâtral était regrettable...» (αὐτ. σ. 205) καὶ ποιεῖται τὴν διαπίστωσιν ὅτι «tous les membres du synode permanent constantinopolitain faire cause commune avec Michel Cérulaire, aucun de ces prélats n'éleva la voix en faveur des légats romains, et il faut reconnaître qu'il leur eût été difficile de le faire» (αὐτ. σ. 219).

1. Βλέπ. τοῦτον παρὰ Migne P. G. 120, 741/5. C. Will, μν. ἔ. σ. 133/4. Περὶ αὐτοῦ παρατηρεῖ ὁ A. Pichler: «Diese Bulle wiederholte alle Beschimpfungen, welche Humberts Abhandlungen enthielten und fügte die gräulichsten Flüche bei». Διὸ «mit Mühe entkamen die Legaten ohne Schläge, die sie recht wohl verdient hätten» (μν. ἔ. σ. 259). Καὶ ὁ K. Παπαρρηγόπουλος γράφει: «Ὁπόση ἦτο ἡ ἀνοχή καὶ ἡ μετριοπάθεια τῶν ἡμετέρων, οὐδέποτε ἀπεδείχθη λομπρότερον, ἢ κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν ἐν νεύμα τοῦ Πατριάρχου ἠδύοντο νὰ ἐπαγάγῃ δεινὴν τῆς κακουργίας τιμωρίαν. Καὶ ὁμῶς ὁ ἱεράρχης ἡμῶν ἐπέτρεψε τὴν ἀβλαβῆ αὐτῶν ἐκ τοῦ ναοῦ ἔξοδον· μετὰ δὲ δύο ἡμέρας ἠδυνήθησαν ἐπίσης ἀβλαβῶς νὰ ἀπέλθωσιν ἐκ Κωνσταντινῶν, ἀφοῦ ὑπεχαίρετησαν τὸν βασιλέα καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τὰ εἰθισμένα δῶρα...» (μν. ἔ. τ. Δ' σ. 346/7).

2. Migne P. G. 120, 817, πρβλ. καὶ σ. 739 ἐξ. Ἰδιαιτάτα οἱ παπικοὶ πρέσβεις ἐστρέφοντο κατὰ τοῦ Πατριάρχου Μιχαήλ, τὸν ὁποῖον, «μᾶλλον δὲ τὴν Ὁρθόδοξον τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν καὶ πάντας τοὺς μὴ συνεπαγομένους τοῖς αὐτῶν δυσσεβήμασιν ὀρθοδόξοις ἀναθεματι δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι εὐσεβεῖν καὶ τὸ ὀρθόδοξον προβαίνειν ἐθέλομεν καθυπέβαλον», «ὅπερ (ἀνάθεμα) ὁ κύριος αὐτῶν, ὁ εὐλαβέστατος πάπας τῷ αὐτῷ Μιχαήλ καὶ τοῖς αὐτῷ ἐπομένοις ἀπεφάντο» (αὐτόθι σ. 737. 745).

3. Ὁ ῥωμαιοκαθολικὸς F. Mercenier, πρὸς ῥω-

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΡΤΗΣ (1204-1828) Γ'

¹ *Ἀνατόλιος*. Πότε; ἴσως θὰ εἶχεν ἀρχιερατεύσει ἐπὶ τινὰς μῆνας. (Δοκίμιον Σεραφεῖμ).

² *Ἰωαννίκιος*. Ἦν Ἐπίσκοπος Βελλᾶς καὶ κατὰ Μάρτιον τοῦ 1723 κατόπιν συμφωνίας μετὰ τοῦ Ἄρτης Νεοφύτου διωρίσθη Μητροπολίτης Ναυπάκτου-Ἄρτης παραιτηθέντος τοῦ Νεοφύτου. Οὗτος ἀνεκαίμισε τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον Ἄρτης τῷ 1726. (Θεολογία Τόμος 10ος τεύχος NE). Τῷ 1726 ἀπαντᾶται ἐν ἰδρυτικῇ ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς ἀγίου Γεωργίου Πόρτας Μπαμπίνης. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1727.

³ *Παρθένιος Β'*. Οὗτος Πρωτοσύγκελλος ὦν τοῦ Λαρίσσης ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωαννικίου κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ 1727 διωρίσθη Μητροπολίτης Ναυπάκτου-Ἄρτης. Κατὰ μῆνα Ἰουνίου 1740 ἀναφέρεται ἐν ἰδρυτικῇ ἐπιγραφῇ τῆς Μονῆς Δουμοναρίου Φλωριάδος Βάλτου. Τῇ 1ῃ Ἰουλίου 1751 ὁ Παρθένιος ἠγόρασε παρὰ τὴν Βόνιτσαν ἐν κτήμα καλούμενον Παλήμπεη, ἐν ᾧ κατεσκεύασε τὸν μῦλον ἐν τῇ θέσει Λουτράκι, τὸν Πύργον, τὸν κῆπον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Δημητρίου, ἐν ᾧ ἀποθανὼν ἐτάφη. Τὸ κτήμα τοῦτο ἐνέμοντο οἱ κατὰ καιροὺς Μητροπολίται Ναυπάκτου-Ἄρτης (ἄρα ἡμετέραν διατριβὴν ἐν «Ἐκκλησίᾳ» ἔτος Δοκ. ἀριθ. 19—20. 10 Μαΐου 1926).

λιβελλοὺς τῶν Λατίνων «περιεῖχε πολεμικὴν ἀνόητον καὶ ἀμαθῆ»¹, ἀνταξίαν τῶν συντακτῶν του, ὡς ἐπίσης ἀμαθῆ καὶ χονδροειδῆ ἀνακρίβειαν προδίδει καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Οὐμβέρτου ὅτι δήθεν οἱ Ἕλληνες διέφθειραν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως, ἐνῶ τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς συνέβη.

(Συνεχίζεται) ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ῥωμαιοκαθολικὸς ἀπευθυνόμενος, σχολιάζει τὸ ἀνωτέρω διάβημα τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς πρεσβείας ὡς ἐξῆς: «Pour monter toute la ville contre les Romains, Cérulaire n'eut qu'à le faire traduire et à le lancer dans le public. L'effet fut immédiat. La stupeur et l'indignation furent générales. Tellement que l'empereur doutant de l'exactitude de la version patriarcale fit revenir la légation qui avait quitté la ville et ordonna que sous leurs yeux on en fit une traduction nouvelle: elle ne put que confirmer l'exactitude de la première. Cependant le peuple avait appris ce retour. Aussitôt l'émeute se mit à gronder et l'empereur, qui jusque là avait cru possible une reprise des négociations pour ne pas exposer la vie de ses membres. Voilà dans quelles circonstances se consumma le schisme qui continue à désoler l'Église; en pleine vacance du Siège Apostolique, du fait de légats qui étaient sans pouvoirs. Et dire que rentré à Rome, le cardinal Humbert crut pouvoir se donner un large satisfecit et que l'Occident crut qu'il avait remporté une éclatante victoire sur Cérulaire!» (ἐνθ' ἄν. σ. 84/5).

1. Κ. Ἀμάντου, μν. ἔ. σ. 229.

Πατριος 1756. Τούτον διεδέχθη ὁ Πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ.

Γάκωβος Β'. (1769 ἀρχεῖον Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἐπίτροπον τῶν διαλελυμένων Μοναστηρίων ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1838 ὑπ' ἀριθ. 70. Δοκίμιον Ἄρτης Σεραφεῖμ). Τούτου θανόντος μετὰ δεκαετῆ ἀρχιερατείαν προεχειρίσθη Μητροπολίτης Ναυπάκτου—Ἄρτης ὁ Μακάριος Β' προστασία τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας Μελετίου καὶ μεσολαβῆσει τοῦ Μιχαῆλ Σούτσου, ἀντιπροσώπου τοῦ ἡγεμόνου Οὐγγροβλαχίας Ὑψηλάντου, ἀρχιδιάκονος ὢν τῶν Πατριαρχείων.

Μακάριος Β' 1779. Τῇ 2ῃ Ἀυγούστου 1787 ὑπογράφεται ὡς συνοδικὸς ἐν Πατριαρχικῷ γράμματι πρὸς τὸν Παροναξίας Νεόφυτον. Τῇ 1ῃ Ἀυγούστου 1788 ὑπογράφεται πρὸς τὸν ἴδιον Νεόφυτον. Τῇ 8ῃ Ἰουνίου 1789 ὑπογράφεται ὡς συνοδικός. Ἐπίσης τῇ 2 Ἰουνίου 1789. Τῷ 1791 Θεόφιλος ὁ Καμπανίας γράφει τῷ Μακαρίῳ, διελθόντι κατὰ τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰβασίν του ἐκ τῆς ἕδρας του Κολακιάς (Ἡπειρ. Χρονικὰ ἔτος Β' τεύχος Α καὶ Β σελίς 70). Τῷ 1792 ὑπογράφεται ἐν συγγιλιώδει Πατριαρχικῷ γράμματι ἐπὶ Νεοφύτου πρὸς τὸν Ἀθηνῶν Βενέδικτον, δι' οὗ ἡ Μονὴ Καισαριανῆς ὑπετάσσετο τούτῳ. Ἀκολουθῶς διορίσθη Μητροπολίτης Δέρκων. Τῷ 1801 ὁ Πατριάρχης ἠθέλησε νὰ προβιβάσῃ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἐφέσου τὸν Λαρίσης Διονύσιον Καλλιάρχη, ἀλλ' ἀντέδρασαν ὁ Δέρκων Μακάριος κατορθώσας αὐτὸς νὰ διορισθῇ Ἐφέσου Ἀπεβίωσε τῷ 1803 μ.Χ.

Ἰγνάτιος ὁ Λέσβιος. Ἐξελέγη τῷ 1794 Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης εἰς ἡλικίαν 29 ἔτων. Κατ' ἀρχὰς ἐξυπηρέτησε τὴν πολιτικὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Ἐλθὼν ὁμως τῷ 1806—1807 εἰς ρῆξιν πρὸς αὐτὸν κατέφυγεν εἰς Κέρκυραν, καὶ εἶτα εἰς Λευκάδα, ἦν διὰ τῆς ἡρωϊκῆς του ἀντιστάσεως ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Ἀκολουθῶς μετέβη εἰς Ρωσίαν. Κατὰ Μάιον τοῦ 1810 ἐστάλη εἰς Βουκουρεστίον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ὡς Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας. Λόγιος ὢν ὑπεστήριξεν ἐκθύμως τὰ ἐλληνικὰ γράμματα. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ρωσικῶν στρατευμάτων ἐκ τῶν παραδουναβίων ἡγεμονιῶν τῷ 1812 ὁ Ἰγνάτιος φοβούμενος τὴν μανίαν τῶν Τούρκων κατέφυγεν εἰς Πίζαν τῆς Ἰταλίας λαβὼν σύνταξιν παρὰ τοῦ Τσάρου, ὁπόθεν παντοιοτρόπως ἐβοήθει τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα. Ἐκ Πίζης κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἦλθεν εἰς Κόρινθον, ὁπόθεν ἔπεμψε γράμματα πρὸς τοὺς φίλους του Τουρκοαλβανοὺς προτρέπων αὐτοὺς νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς καταπολέμησιν τοῦ Σουλτάνου. Ἀπέθανεν ἐν Πίζῃ κατ' Ἀυγούστου τοῦ 1828 ἐν ἧ καὶ ἐτάφη. (Ὅρα ἡμετέρας πραγματείας περὶ Ἰγνατίου. Στερεὰ Ἑλλάς 14 Ὀκτωβρίου 1923. «Ἐκκλησία» 10 Μαΐου 1926. Καὶ Ἀρχιμ. Βασιλείου Στεφανίδου. Ὁ Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος ὁ Λέσβιος. Ἐν Ἀθήναις 1934).

Πορφύριος ἐκ Βυθυνίας. Ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, καὶ πρῶτος

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Μιχαῆλ κατέθεσε διὰ τοῦ Πανος, Ἀρχιμ. Ἀθηναγόρα Κοκκινιάκη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γερουσίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν :

«Εἴμεθα ὑπερήφανοι, διότι ἡ χώρα μας αὕτη εἶναι χριστιανική. Ἀπολαύομεν ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης, καρπῶν πλήρως ἀναπτυσσομένων εἰς χριστιανικὸν ἔδαφος.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς πιστεύει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ τὴν πλεόν ἱερὰν καὶ ἀναμφισβήτητον ἀξίαν διὰ τὸν ὄρατον τοῦτον κόσμον. Ὅταν εἴμεθα πρόθυμοι νὰ δώσωμεν ἑαυτοὺς, ἵνα σώσωμεν ἄλλας ὑπάρξεις, δεικνύομεν πόσον σεβόμεθα τὴν εἰς τὰ ἀνθρώπινα ὄντα ἐνσωματωμένην ἀνεκτίμητον ἀξίαν.

Ἀσφαλῶς ἐνθυμείσθε πόσον αὐτὸ τὸ ἔθνος συνεκλονίσθη, ὅτε μικρὸν κοράσιον ἔπεσεν εἰς παλαιὸν φρέαρ ἐν Καλιφορνίᾳ. Πάντες ἐναγωνίως παρηκολούθουν τὰς διὰ τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν ἐκπεμπομένης περιγραφᾶς τῆς διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου μικροῦ κορασίου ἐργασίας.

Σήμερον ἑκατομύρια ἀνθρώπων ὑπάρξεων πιέζονται εἰς τὰ σκότη ἀπανθρώπων ὄρων διαβίσεως ὀπισθεν τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος. Πολλὰ χῶραι ὑπέγραψαν τὴν συμφωνίαν ἐπὶ τῆς παρεμποδίσσεως καὶ τῆς τιμωρίας τοῦ ἐγκλήματος τῆς γενοκτονίας. Βραδύτερον ἢ συμφωνία αὕτη υἰοθετήθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΟΗΕ, τῇ 9 Δεκεμβρίου 1948.

Εἶναι λυπηρὸν τὸ γεγονός, ὅτι τινὲς τῶν χωρῶν τῶν ὑπογραφασῶν τὸν ὄρον τοῦτον ἐπὶ τῆς γενοκτονίας δεικνύουν σήμερον ἑαυτὰς πραττούσας ἐντελῶς τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ὅ,τι συνεφώνησαν, ὅτι καταδικάζουν.

Ἡ ἀρπαγὴ 28.000 Ἑλληνοπαίδων εἶναι ἓνα λυπηρὸν ἀφ' ἑαυτοῦ κραυγάζον παράδειγμα. Τοῦτο εἶναι ἡ πλεόν πρόσφατος ἀπόδειξις, ὅτι ἡ γενοκτονία ἀσκεῖται ἀκόμη, ἂν καὶ κατεδικάσθη ὡς ἀπάνθρωπος καὶ ἀνή-

Ἀρχιεπίσκοπος Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, διαδεχθεὶς τὸν Ἰγνάτιον. Ἐξελέγη κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1806 Μέγας Ἀρχιδιάκονος ὢν τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Διῶκθη τὴν Ἐκκλησίαν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ἀπὸ τοῦ 1806—1808, ἦτοι ἐπὶ δύο ἔτη. Τῆς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ἐνωθείσης ἐν μηνὶ Ἰουνίου τοῦ 1808 ἐπὶ Ἱεροθέου Ἰωαννίνων, πατριαρχεῦντος τὸ βον Γρηγορίου τοῦ Βου, μετὰ τῆς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων ἀπαιτήσῃ τοῦ τυραννοῦ τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ Πασᾶ ὁ Πορφύριος μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἐλασσῶνος ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς παραμυθίαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1813 ἀποσπασθείσης τῆς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ἀπὸ τῆς τῶν Ἰωαννίνων ἀποκατεστάθη καὶ αὐτῆς ὁ Πορφύριος ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης. Διετέλεσεν ἐπίλεκτον μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. Εἰργάσθη ἐκθύμως ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι. Ἀπεβίωσεν ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18 Ἀυγούστου 1838. (Ὅρα ἐκτενεστάτην μελέτην ἡμῶν περὶ Πορφυρίου ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τοῦ ἔτους 1926 ἐν ἀριθμοῖς 45, 46, 47 καὶ 48. Ἡπειρ. Χρονικὰ ἔτος 12ον σελίς 15). Ἡ δὲ εὐρεῖα ἐκκλησιαστικῆ περιφέρειαν Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς τουρκικῆς τυραννίας ἀπετέλεσε τὰς τρεῖς Μητροπόλεις : Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ Ἄρτης.

[Τέλος] Ἀρχιμ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ

ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΛΗΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1948-1949

'Υπό τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας
Σεβ. Μητροπολίτου Λαρίσης κ. Δωροθέου ἀνεκινώ-

θησαν τὰ ἐξῆς ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τὰ κυριότερα
σημεῖα τοῦ ἐγκριθέντος Ἰσολογισμοῦ 1948/49 τοῦ
Τ.Α.Κ.Ε.

Τὸ Ἐνεργητικὸν τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1949 ἐμφανί-
ζεται ὡς ἐξῆς :

	31.3.1941	%	30.6.1948	%	30.6.1949	%
1. Μετρητά, καταθέσεις, ἐμβάσματα	12.682.232	9,8	1.819.236.933	31,—	2.888.700.022	33,7
2. Χρεωγραφα	22.259.743	17,3	63.002.720	1,1	63.002.720	0,7
3. Ἀκίνητα	19.891.433	15,4	3.756.782.553	63,5	4.631.289.495	54,1
4. Δάνεια	53.285.416	41,3	236.714.819	4,—	920.168.127	10,7
5. Καθυστερούμεναι εἰσφοραὶ	20.241.276	15,6				
6. Διάφορα	693.862	0,6	21.951.421	0,4	65.652.523	0,8
	129.053.962	100,—	5.919.748.380	100,—	8.568.812.887	100,—

Παρατηρήσεις.—Πάντα τὰ στοιχεῖα τὰ συγκρο-
τοῦντα τὸ Ἐνεργητικὸν σημειοῦσι μίαν ἀνοδὸν κατὰ
τὸν ἀνωτέρω πίνακα. Συνολικῶς τὸ Ἐνεργητικὸν
παρουσιάζεται ἠῦξημένον κατὰ 44,7% ἐν σχέσει πρὸς
τὸ ὑπάρχον κατὰ τὸ τέλος τοῦ προηγηθέντος ἔτους.

Διὰ τὰ διαθέσιμα.—Ὁ μέσος ὄρος τῶν, κατὰ
μῆνα, ὑπολοίπων διὰ μὲν τὸ Ταμεῖον τοῦ Κεντρικοῦ

θικὸς πράξις, ὡς ἐγκλημα, συμφώνως πρὸς τὸ Διεθνὲς
Δίκαιον καὶ ἀντίθετος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἐπιδιώ-
ξεις τοῦ ΟΗΕ.

Νομίζομεν, ὅτι ὁ Ἀμερικανικὸς λαὸς πρέπει νὰ γνω-
ρίζη αὐτὰς τὰς παρεκτροπὰς. Οἱ Ἀμερικανοὶ πολῖται
θὰ ἐκφράσουν τὸν ἀποτροπισασμὸν τῶν δταν πληροφω-
ρηθοῦν, ὅτι χάραϊ, αἰτίνας ὑπεσχέθησαν νὰ σεβασθοῦν
τὰς ἀποφάσεις τοῦ ΟΗΕ, ἐνεργοῦν ἀκριβῶς ἀντιθέτως.
Διὰ τῶν πράξεων τῶν ὀριστικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς
ὑπονομεῖομεν τὸν διεθνή αὐτὸν ὄργανισμὸν, ὅστις, ὡς
πιστεύομεν, ἀποτελεῖ τὴν ἐλπίδα τοῦ κόσμου.

Μόλις προσφάτως ἡ τελευταία Γενική Συνέλευσις
τοῦ ΟΗΕ ἀπεδέχθη πρότασιν, καθ' ἣν ἅπαντες οἱ ὑπὸ
κομμουνιστῶν ἀπαχθέντες Ἑλληνόπαιδες πρέπει νὰ
ἐπιστρέψουν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν. Ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν
ἔθνος ἀκόμη θρηγεῖ αὐτὰ τὰ παιδιά. Αἱ μητέρες τῶν
ἀκόμη ἀναμένουν ἐναγωνίως καὶ προσεύχονται διὰ τὴν
ἐπιστροφὴν τῶν.

Συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίες μας :

2.000 παιδιά εὑρίσκονται εἰς Ἀλβανίαν, 2.650 εἰς Βουλ-
γαρίαν, 3.000 εἰς Οὐγγαρίαν, 3.800 εἰς Ρουμανίαν, 2.235
εἰς Τσεχοσλαβίαν καὶ 11.000 εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

Δὲν γνωρίζομεν πόσα εὑρίσκονται εἰς τὴν Πολωνίαν
καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανίαν.

Ἡ Ἀμερικανικὴ γνώμη πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ καταδι-
κάζουσα τὸ ἀπάνθρωπον τοῦτο ἐγκλημα τῆς γενοκτο-
νίας.

Ἡ Ἀμερικὴ σήμερον ἠγεῖται τοῦ κόσμου εἰς ἀνθρω-
πιστικὰ ἔργα. Ὁ Ἀμερικανικὸς λαός, ὁ πλέον δραστή-
ριος ἐν προκειμένῳ, ἐφείλει νὰ ὑψώσῃ φωνὴν διαμαρ-
τυρίας ἐναντίον τοῦ παραδείγματος τοῦτου τῆς γενο-
κτονίας, ζητῶν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑλληνοπαίδων εἰς
τὰς ἐστίαις τῶν.

Νομίζομεν, ὅτι εἶναι καθῆκον τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ,
καθῆκον τῶν Ἀμερικανῶν ἠγητῶρων, νὰ ἐπιβάλλουν τὸν
σεβασμὸν ἐπὶ τῆς ἱερωτέρας ἀξίας τοῦ κόσμου, τοῦ
ἀνθρώπου.

Ποιοῦμαι θερμὴν ἐκκλήσιν πρὸς ὑμᾶς, ἐξοχώτατα
μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως χρησιμοποίησθε ὅλην σας
τὴν ἐπιρροὴν πρὸς σωτηρίαν τῶν Ἑλληνοπαίδων, δι-
δόντες καὶ πάλιν τὴν εὐτυχίαν εἰς τὰς Ἑλληνίδας μη-
τέρας, καὶ λέγοντες εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ, συ-
νεπῆς πρὸς τὰς ἐνδόξους τῆς παραδόσεις, καταδικάζει
τὴν ἀπάνθρωπον, ἀντιχριστιανικὴν καὶ ἀνήθικον πρά-
ξιν τῆς ἀρπαγῆς τῶν παιδιῶν, ὡς ἐγκλημα στρεφόμενον
ἐναντίον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν σκοπῶν τοῦ ΟΗΕ.

ἀνέρχεται εἰς 53 ἑκατομμύρια, διὰ δὲ τὰ τῶν 72 Το-
πικῶν TAKE. (ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν) εἰς 430 ἑκα-
τομμύρια. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τινὰ τῶν Τοπικῶν Τα-
μείων, παρὰ τὰς συνεχεῖς ὀχλήσεις τοῦ Κέντρου, δια-
τηροῦσι πολλάκις εἰς χεῖρας τῶν ποσὰ δυσανάλογα
πρὸς τὰς ταμειακὰς τῶν ἀνάγκας. Ὁ λόγος οὗτος,
ὡς καὶ ὁ τῶν παρατηρουμένων ἀταξιῶν τινῶν εἰς
μερικὰ τῶν Τοπικῶν TAKE, ἠνάγκασαν ἄλλοτε τὴν
Διοίκησιν τοῦ Ταμεῖου νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῆς
ἀναθέσεως τῆς πληρωμῆς τῶν συντάξεων εἰς ἕτερον
Ὄργανισμὸν, προκριθέντων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτου
τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμειουτῶρων. Διὰ τοῦ τρόπου
τοῦτου, ἀπαλασσομένα τῆς τοιαύτης ἀρμοδιότητός
των, τὰ Τοπικὰ TAKE θὰ ὑπεχρεοῦντο νὰ ἀποστέλ-
λωσι τὸ σύνολον, πλέον, τῶν εἰσπραξέων αὐτῶν. Εἰς
τὴν λύσιν αὐτὴν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, τῆς ὁποίας ἐξη-
τήθη ἡ συγκατάθεσις, δὲν ἠθέλησε νὰ συναινέσῃ,
ἀναβαλοῦσα τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος διὰ τὸ μέλ-
λον.

Διὰ τὰ ἀκίνητα.—Ὁ οἰκειὸς λογαριασμὸς ἐμφα-
νίζεται ὡς ἀκολούθως :

	30.6.1948	30.6.1949
1. Βαρανζέρου	2.758.039.200	3.447.549.000
2. Εὐαγγελιστορίας	877.800.000	877.800.000
3. Ἁγία Βαρβάρα Δαφνίου	167.282.616	
4. Γήπεδα Ἁγ. Βαρβάρας Δα- φνίου	72.028.876	
5. Περιζέλους		506.000.000
6. Σύνολον	3.875.150.693	4.831.349.000
7. Ἀποσβέσεις	118.368.140	200.059.505
8. Καθαρὸν	3.756.782.553	4.631.289.495

Τὸ ἀκίνητον τῆς ὁδοῦ Βαρανζέρου ἐμφανίζεται ἠῦ-
ξημένον κατὰ δρ. 689.509.800 λόγω τῆς γενομένης
νέας ἀναπροσαρμογῆς.

Κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος 1948-49 ἠγοράσθη ἀντὶ
δραχμῶν 506 ἑκατομμυρίων τὸ ἀκίνητον τῆς ὁδοῦ
Περικλέους. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξεχωρήθησαν, πε-
ριελθόντα δυνάμει νόμου εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Δια-
κονίαν, τὰ ἀκίνητα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας Δαφνίου,
ὧν ἡ ἀξία (μετὰ τὴν γενομένην ἀναπροσαρμογὴν καὶ
τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀποσβέσεων) ἀνήρχετο κατὰ τὴν
30.6.1949 εἰς δρ. 258.477.345.

Τὰ ἀκίνητα ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν, μετὰ τὴν γενο-
μένην, ὡς ἐλέχθη, ἀναπροσαρμογὴν, τὴν ἀγορὰν τοῦ

ἀκινήτου τῆς ὁδοῦ Περικλέους καὶ τὴν ἐκχώρησιν τῶν ἀκινήτων τοῦ προσκυνητάτος τῆς Ἀγ. Βαρθάρας, παρουσιάζουν αὔξησιν κατὰ δραχμὰς 274.506.942.

Κατ' ἀναλογίαν τὰ «Ἀκίνητα» καλύπτουσι ποσοστὸν 54% τῆς ὅλης περιουσίας, ἀντὶ 15,4% ὅπερ ἐκάλυπτον κατὰ τὸ προηγηθὲν ἔτος 1947-48.

Τὸ εἰς δάνεια ἐπενδεδυμένον κεφάλαιον ηὔξηθη ἐπίσης, καταλαμβάνον, κατὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν διαχείρισιν, ποσοστὸν 10,7% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς περιουσίας, ἀντὶ 4% τοῦ προλαβόντος ἔτους.

Ἡ εἰς δάνεια τοποθέτησις, ἐκτὸς τῆς ἐμπραγματου ἀσφαλείας, δι' ἧς καλύπτεται καὶ ἀπὸ ἀπόψεως προσόδου τυγχάνει αὕτη πλεονεκτικωτέρα, ἀποδίδουσα, κατὰ μέσον ὄρον, πλεόν των 7% ἐτησίως, ἀντὶ τοῦ ἐκ των παρὰ Τραπεζαῖς καταθέσεων πραγματοποιημένου ἐκ 5%.

Ἐπισκοποῦντες τὰ τῆς περιουσίας δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν: ὅτι αὕτη διὰ τῆς ἀποκτήσεως καὶ τοῦ ἀκινήτου τῆς ὁδοῦ Κτενᾶ κατὰ τὴν ἐξεταζομένην χορῆσιν παρουσιάζεται πλέον συμμετρικὴ. Σημειοῦμεν ὅμως, ὅτι κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ συμμετρικότης αὕτη διαταράσσεται καὶ πάλιν διὰ τῆς συσσωρεύσεως πολλοῦ ρευστοῦ.

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ προηγούμενον τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς περιουσίας, κατὰ τὸν πόλεμον, ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου πρέπει, νομιζομεν, ἀδιαλείπτως νὰ παρακολουθῆ τὸ ζήτημα τοῦτο, φροντίζουσα ἐγκαίρως διὰ τὴν κατάλληλον ἐπένδυσιν τοῦ πλεονάζοντος, ἐκάστοτε, ρευστοῦ.

ΕΣΟΔΑ.—Ταῦτα ἐμφανίζονται (κατὰ μικτὴν ἀπόδοσιν) εἰς τὸν ἐξῆς πίνακα, συγκριτικῶς:

Ἔσοδα	12μηνον 40/41	%	15μηνον 1947/48	%	12μηνον 1948/49	%
ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ						
1. Εἰσφορὰ ἠσφαλισμένων	5.591.005	25,2	1.343.192.635	17,2	1.485.854.952	18,—
2. » ἐργοδότη (Ναῶ)	3.462.066	15,6	1.729.594.246	22,1	1.930.252.873	23,4
3. » κοινωνικὴ	6.465.654	29,2	3.562.480.793	45,6	3.540.832.513	42,9
4. Ἔσοδα Ἐξωκκλησιῶν μικτὰ	939.830	4,2	608.847.216	7,8	589.481.257	7,1
5. » περιουσίας »	5.603.678	25,3	126.881.030	1,6	202.727.726	2,5
6. Διάφορα	112.605	0,5	9.670.971	0,2	6.356.965	0,1
	22.174.838	100,—	7.380.666.891	94,5	7.755.506.286	94,—
ΚΛΑΔΟΣ ΑΡΩΓΗΣ						
7. Εἰσφορὰ ἠσφαλισμένων			431.455.970	5,5	491.693.141	6,—
8. Σύνολον	22.174.838	100,—	7.812.122.861	100,—	8.247.199.427	100,—

Παρὰ τὴν μικροτέραν (12μηνον) διάρκειαν τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν διαχειρίσεως ἔναντι τῆς προηγηθείσης (15μηνον), τὰ κυριώτερα ἔσοδα δεικνύουσιν ἀνοδον.

Ὑπὸ ἔποψιν ἀναλογίας τῆς ἀποδόσεως τῶν καθ' ἕκαστα κατηγοριῶν τῶν διαφόρων πόρων ἔναντι τοῦ συνόλου τῶν πραγματοποιηθέντων ἐσόδων, ὡς ἐκ τοῦ πίνακος προκύπτει, ἡ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοιαύτῃ ἀναλογία παραμένει σχεδὸν ἡ αὐτή. Οὕτω τὴν πρώτην θέσιν ἐξακολουθεῖ κατέχουσα ἡ κοινωνικὴ εἰσφορὰ (πόρος κηρωδῶν ὑλῶν, κληρικοσήμων κλπ.), ἀντιπροσωπεύουσα τὰ 42,9% τοῦ συνόλου τῶν πραγματοποιηθέντων ἐσόδων, τὴν δευτέραν ἡ εἰσφορὰ τῶν Ἰ. Ναῶν (ποσοστὰ 6%) ἀντιπροσωπεύουσα τὰ 23,4% καὶ ἀκολουθεῖ, καλύπτουσα τὰ 18% μὲν τῶν συνολι-

κῶν ἐσόδων ἢ εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων ἢ ἀφορῶσα τὸν Κλάδον Συντάξεων καὶ 6% ἐπίσης ἢ ἀφορῶσα τὸν Κλάδον Ἀρωγῆς. Τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς περιουσίας παρουσιάζουσιν ὡσαύτως βελτίωσιν ὀφειλομένην εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἀποθεματικῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιτοκίου τῶν καταθέσεων ὄψεως.

ΕΣΟΔΑ.—Ὡς προηγουμένως ἀναφέρεται, τὰ μὲν ἔσοδα τοῦ Κλάδου Ἀσφαλίσεως ἀνῆλθον εἰς 7.755.506.286 δραχμὰς, ἀντιπροσωπεύοντα τὰ 94% τοῦ συνόλου τῶν εἰσπράξεων, τὰ δὲ τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς εἰς 491.693.141 ἀντιπροσωπεύοντα τὰ 6% αὐτῶν.

Εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα φαίνεται τὸ εἶδος καὶ ἡ ἀναλογία τῆς διαθέσεως τῶν ἐσόδων τούτων εἰς παροχὰς, εἰς διαφόρους δαπάνας καὶ εἰς περίσσευμα.

ΕΣΟΔΑ	12μηνον 40-41	%	15μηνον 1947-48	%	12μηνον 1948-49	%
Κλάδου Συντάξεων	22.174.838	100,—	7.380.666.891	94,5	7.755.506.286	94,—
Κλάδου Ἀρωγῆς			431.455.970	5,5	491.693.141	6,—
	22.174.838	100,—	7.812.122.861	100,—	8.247.199.427	100,—

ΕΞΟΔΑ	12μηνον 40-41	%	15μηνον 1947-48	%	12μηνον 1948-49	%
ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ						
1. Παροχαί	11.828.298	53,3	4.609.052.961	59,—	4.798.246.939	58,2
2. Έξοδα διοικ. λειτ.	869.604	3,9	317.274.791	4,—	356.930.248	4,3
3. Έξοδα έξωκκλησίων			274.411.929	3,5	289.007.423	3,5
4. Έξοδα διαχειρίσεως ενσήμων—ἀκινήτων, προμήθειαι, φόροι, ἀπόσβ., εκχωρήσεις	1.181.944	5,3	249.051.472	3,2	537.262.397	6,5
ΚΛΑΔΟΥ ΑΡΩΓΗΣ						
5. Παροχαί και έξοδα			46.682.990	0,6	207.795.378	2,5
ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ						
6. Παροχαί και έξοδα					165.153.015	2,—
Σύνολον εξόδων	13.879.846	62,5	5.496.474.143	70,3	6.354.395.405	77,—
Περίσ. Κλ. Συντάξεων	8.294.992	37,5	1.810.875.738	23,2	1.448.015.659	17,5
Περίσ. Κλ. Αρωγής			504.772.980	6,5	444.788.363	5,5
	22.174.838	100,—	7.812.122.861	100,—	8.247.199.427	100,—

Παροχαί.—Αί παροχαί τῶν τριῶν Κλάδων ἐμφανίζονται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα. Κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν δύο διαχειρίσεων 1948—49 πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν: α) ἡ διάφορος χρονικὴ διάρκεια αὐτῶν (15μηνος πρὸς 12μηνον), β) ὅτι αἱ παροχαί τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς δὲν καλύπτουσι τὴν χρῆσιν 1947—48 ὁλόκληρον καθ' ὅσον ἡ ἐναρξὶς αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1947, γ) ὅτι ὁ συντελεστὴς ὑπολογισμοῦ τοῦ βοηθήματος τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς ἐδιπλασιάσθη (ἀπὸ 15 εἰς 30) ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1948 καὶ δ) ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ δευτέρου ὑπὸ σύγκρισιν οἴκον. ἔτους καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1949.

Παροχαί	15μηνον 1947-48	12μηνον 1948-49
α) Συντάξεις	4.293.887.811	4.398.791.439
β) Ἐφ' ἀπαξ παροχαί Ταμείου Ἀρωγῆς	46.682.990	207.795.378
γ) Κλάδου Ἀσθενείας		165.153.015
δ) Βοηθήματα μετόχων	284.425.150	338.825.500
ε) Ἀγαθοεργαίαι καὶ Συνδρομαί	30.740.000	60.630.000
	4.655.735.951	5.171.195.332

αα) Ὡς πρὸς τὰς συντάξεις: Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς διαφόρου χρονικῆς διαρκείας τῶν δύο διαχειριστικῶν περιόδων, αὗται ἐμφανίζουσι αὐξήσιν κατὰ 24%, ὀφειλομένην εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν συνταξιούχων καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ διπλασιασμὸς τῶν συντάξεων, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1947, δὲν καλύπτει ὁλόκληρον τὴν διαχείρισιν 1947—48,

ββ) Ὡς πρὸς τὴν ἐφ' ἀπαξ παροχὴν τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς: Ἡ αὐξήσιν (46.682.990 πρὸς 207.795.378) προκύπτει ἀφ' ἐνὸς λόγῳ τῆς κατὰ διάφορον χρονικὴν διάρκειαν λειτουργίας τοῦ Κλάδου, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν συντελεστῶν ὑπολογισμοῦ τῆς παροχῆς.

γγ) Ἄνοδον ἐπίσης σημειοῦσι καὶ αἱ εἰς «Βοηθήματα μετόχων» καὶ «Ἀγαθοεργίας καὶ συνδρομᾶς» παροχαί.

δδ) Ἐξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας ὑπηρεσιῶν καὶ διαχειρίσεως Ἐξωκκλησίων: Ἀμφοτέρων τῶν δαπανῶν τούτων ὁ συντελεστὴς ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν παραμένει ἀμετάβλητος, τῆς σημειουμένης μικρᾶς τιμῆς ἀνόδου τῶν κονδυλίων ὀφειλομένης εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἐξωκκλησίων ὡς καὶ εἰς τὴν ἄνοδον τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων προμηθευθέντων εἰδῶν.

εε) Ἐξοδα διαχειρίσεως ἐνσήμων-ἀκινήτων, προμήθειαι, φόροι, ἀπόσβεσις ἐξ ἐκχωρήσεων: Ταῦτα, ὡς ἐν τῷ πίνακι ἀναφέρονται, ἀνέρχονται συνολικῶς εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 537.262.397. Ἄν ἐκ τούτων ἀφαιρεθῆ, ὡς ἕκτακτον, τὸ ἀφορῶν τὴν ἀξίαν τῶν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν ἐκχωρηθέντων, δυναμί νόμου, ἀκινήτων τῆς Ἀγ. Βαρθάρας Δαφνίου ἐκ δραχμῶν 258.477.345, ἀπομείνῃ ποσὸν δραχμῶν 278.785.052 ἔναντι δραχμῶν 249.051.472 τοῦ προλαβόντος ἔτους.

Ἄναλυτικώτερον τὰ ἔξοδα ταῦτα ἔχουσιν ὡς ἐξῆς:

	15μηνον 1947-48	12μηνον 1948-49
Προμήθειαι εἰσπράξεως Τοπικῶν Ταμείων	42.312.443	48.901.197
Προμήθειαι Τραπεζῶν καὶ φόροι	26.439.065	17.719.536
Ἐξοδα διαχειρίσεως ἀκινήτων	12.442.322	16.129.725
Ἐξοδα ἀγορᾶς ἀκινήτων	53.360.900	32.896.200
Ἐξοδα διαχειρίσεως ἐνσήμων	94.102.830	62.863.494
Ἀποσβεσεις ἀκινήτων-ἐπίπλων	20.393.912	100.274.900
Ἐκχώρησις ἀξιῶν		258.477.345
	249.051.472	537.262.397

Περίσσευμα: Τοῦτο παρουσιάζεται:

	15μηνον 1947-48	12μηνον 1948-49
Διὰ τὸν Κλάδον Συντάξεων	1.810.875.738	1.448.015.659
Διὰ τὸν Κλάδον Ἀρωγῆς	504.772.980	444.788.363
	2.315.648.718	1.892.804.022

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ βάσις καὶ ἡ ψυχὴ.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας ὁμιλῶν πρὸς τοὺς διδασκάλους τοῦ ἐπ' ἐσχάτων συγκροτηθέντος ἐν Θεσσαλονίκῃ διδασκαλικοῦ συνεδρίου ἐξαγαγέρισε τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ὡς τὴν γρανιτώδη βάσιν τῆς ἐθνικῆς παιδείας καὶ τοὺς διδασκάλους ὡς τὴν ψυχὴν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν ὅτι, ἐφ' ὅσον εἰς τὸν κόσμον τῶν δημοδιδασκάλων ἐμπιστεύεται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὰ τέκνα του ἀπὸ τῆς τρυφερωτέρας τῶν ἡλικίας, ἀπὸ αὐτοὺς ἐξαρτᾶται κυριώτατα ἡ ψυχικὴ τῶν διάπλασις καὶ ἐν ἀπωτέρω μέλλοντι αὐτὸς οὗτος ὁ ἠθικὸς καὶ πνευματικὸς πολιτισμὸς τοῦ ὅλου ἔθνους. Ἐἴνε, λοιπόν, αἱ εὐθῦνα τῶν διδασκάλων παμμέγισται καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν μορφουσῶν τοὺς ψυχοπλάστιας τοῦ λαοῦ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν σπουδαιοτάτη, Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἔργου τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῆς λειτουργίας τῶν παιδαγωγικῶν ἰδρυμάτων τῆς χώρας ἔλεγχος δέον ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων νὰ διενεργῆται συνεχῆς, οὐσιαστικὸς, δίκαιος καὶ ἀμερόληπτος, διὰ τὸ ἐπανδρουῖται ὁ διδασκαλικὸς κλάδος διὰ τοῦ ὄντως καταλλήλου καὶ ἀρμοδίου προσωπικοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ θεμελιώδες προσόν εἶνε ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ παιδί καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ἐθνικὴν προκοπὴν.

Δημοσιογραφικὸς κίνδυνος.

Λίαν ὀρθῶς ἐτονίσθη ὅτι αἱ ἀπὸ τινος ἐπικινδύνως πληθυνθεῖσαι ἀποπειραὶ αὐτοκτονιῶν κατὰ μέγα μέρος ὀφείλονται εἰς τὴν εὐρείαν περὶ αὐτῶν διὰ τοῦ τύπου δημοσιότητα, καὶ δὴ μετὰ λεπτομερειῶν, ὑποκνιζουσῶν τὴν νοσηρὰν ἀνθρωπίνην φιλοπεριεργίαν. Αἱ πλείονες δὲ περιπτώσεις ἀποπειρῶν σημειοῦνται εἰς τὰς τάξεις τοῦ γυναικείου φύλου, διότι τοῦτο εἶνε «πρὸς ἀθυμίαν εὐέμπιστον» διὰ τὸ «εὐδόλιστον τῆς γυναικείας φύσεως», ἐφ' ὅσον «ἀσθενέστερόν πως ἔστιν ἡ γυνὴ καὶ εὐρίπιστον καὶ κοῦφον καὶ εὐπερίτρεπτον», κατὰ τὰς κρίσεις τῶν μεγάλων Πατέρων

Μία κάμψις τοῦ περισσεύματος διαπιστοῦται κατὰ τὰ δύο συγκρινόμενα οἰκονομικὰ ἔτη. Ἄν τὴν ἐξηγήσιν τοῦ φαινομένου τὴν ἀναζητήσωμεν εἰς τὰ τοῦ ἀνωτέρου πίνακος, θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὴν ἀποδώσωμεν κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν διάφορον διάρκειαν τῶν δύο συγκρινομένων διαχειριστικῶν περιόδων. Ἐν τούτοις ἐκ τῆς περαιτέρω ἐξετάσεως τοῦ πίνακος παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ κάμψις αὕτη τοῦ περισσεύματος, σημειομένη εἰς τὸν πίνακα ὡς κἀθοδος τοῦ συντελεστοῦ κατὰ 6,70% τῆς ἑκατοστιαίας ἀναλογίας ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐσόδων, προέρχεται κυρίως ἐξ ἀντιστοίχου ἀνόδου τοῦ συντελεστοῦ τῶν παροχῶν.

Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δέον τὰ τονισθῆ, ὅτι μετὰ τὸν τεθέντα ἀπὸ τοῦ ἀκολουθοῦντος ἔτους εἰς λειτουργίαν Κλάδον Ἀσθενείας, προοριζόμενον ν' ἀπορροφήσῃ ποσοστὸν ὑπὲρ τὰ 12% τῶν ἐτησίων ἀκαθαρίστων ἐσόδων, τὸ περίσσευμα μέλλει νὰ σημειώσῃ ἔτι μεγαλυτέραν πτώσιν, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελεν ἐπιτευχθῆ βελτιώσεις εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν πόρων.

τῆς Ἐκκλησίας. Πολὺς πνευματικὸς θερισμὸς ἀναμένει τοὺς ἐν τῷ γυναικείῳ κύκλῳ καταλλήλους ἐργάτας, καὶ γενικώτερον δὲ διδασκᾶ ἐν τε τοῖς κατηχητικοῖς μαθήμασι καὶ ὑπὸ τοῦ ἄμβωνος ἡ ἔννοια καὶ ἡ μέγιστη σημασία καὶ ἀξία τῆς ἐπιγείου ζωῆς ὡς θεοωρήτου προπαρασκευῆς καὶ προγεύσεως τῆς μελλούσης. Πάντως ὁμως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφεύγεται οὐ μόνον ἡ μετὰ τοσοῦτων λεπτομερειῶν προφανῶς ἐπικίνδυνος ἐν τῷ τύπῳ δημοσιεύσεως τῶν ἐν λόγῳ περιπτώσεων, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ξηρὰ τῶν ἀναγραφῆ, ἥτις συνεπάγεται πολλάκις θλιβερώτατα κοινωνικὰ ἐπακόλουθα.

Περὶ ἐλευθερίας.

Πρὸ τινος συνεκροτήθη ἐν Βερολίῳ συνέδριον ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας. Συζητήσις περὶ ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος θὰ ἦτο ἐντελῶς περιττὴ, ἐφ' ὅσον αἱ δύο αὗται ἔννοιαι εἶνε τόσον πρὸς ἀλλήλας συνδεδεμέναι, ὥστε νὰ ἦνε ἀνύπαρκτον τὸ ἀνευ ἐλευθερίας πνεῦμα καὶ νὰ μὴ λογίζεται ἀνθρώπος τὸ ἀνθρωπώμορφον ἀνελεύθερον πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε τῶν χειρῶν τοῦ Δημιουργοῦ του ὡς τὸ μεταξὺ τῶν δημιουργημάτων του κατ' ἐξοχὴν πνευματικὸν ὄν. Πολλὴ καὶ εὐρεῖα ὑπῆρξε κατὰ τοὺς προχριστιανικοὺς χρόνους ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως παρανόησις, βαρεῖα δὲ δουλεία ἐκύρτωνε τὸ ἀνάστημα ἀνυπολογίστου πληθῆος πνευματικῶν πλασμάτων. κυπτόντων ὑπὸ τὸ βάρος στυγνῆς δεσποτείας. Τὸ ἀξίωμα τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας κατενοήθη μόνον διὰν ἠκουσθῆ ὅτι «οὐ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία», ὅτι «ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε», ὅτι «ἀδέσποτον τὸ ἐλεύθερον», καὶ ὅτι «ψυχὴ ἐλεύθερον καὶ οὐκ ἐγκατάκλειστον οὐδενὶ τρόπῳ». Ἐνῶ δὲ θὰ ἀνέμενέ τις μετὰ τοὺς τόσους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγώνας νὰ εἶχε παντελῶς λησμονηθῆ καὶ αὕτη τῆς δουλείας ἡ ἔννοια, ἐπέπρωτο ἐν μεσοῦντι εἰκοστῷ αἰῶνι νὰ ἀπειλῆται τοσαύτη ἡ πνευματικὴ ὑποδοῦλσις, ὥστε νὰ λαμβάνωνται μέτρα ἀμύνης ὑπὲρ τῆς ἀποδεσμεύσεως τοῦ πνεύματος ἀπὸ τῆς δουλατικῆς προπαγάνδας.

Ἐνδιαφέρουσα ἐπιστολή.

Οὐ πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ διὰ στενῆς πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μιτυλήνης κ. Ἰάκωβον φιλίας συνδεδόμενος Πατριάρχης Σερβίας Γαβριὴλ εἶχεν ἀποστείλει πρὸς αὐτὸν τὴν ἀκόλουθον λίαν χαρακτηριστικὴν ἀπαντητικὴν ἐπιστολήν, ἥτις περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ παραλήπτη μετὰ τριήμερον ἀπὸ τῆς ταχυδρομικῆς τῆς :

Σεβασμιώτατε,

Ἐγγενικὴ ἐν Χριστῷ ἀδελφὴ καὶ φίλε Μητροπολίτα Μιτυλήνης κ. Ἰάκωβε.

Τὴν πολύτιμον φιλικὴν ἐπιστολήν Σας τῆς 20 Δεκεμβρίου ἔλαβον μόλις τὴν 21 τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου. Ἡ ἐπὶ τριήμερον καθυστέρησις τῆς ἐπιστολῆς Σας δὲν μειώνει τὴν χαρὰν, τὴν ὁποῖαν μοὶ ἐπροξένησε. Μετ' αἰσθήματα εὐκρινεῶς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἀπευθύνω εἰς τὴν Σεβασμιότητά Σας τοὺς θυμαρῶδεις χαιρετισμούς καὶ τὰς καλλιτέρας εὐχὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ νέου ἔτους 1950.

Εἶναι ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια ὅτι ὁ δεύτερος οὐλοῦντος παγκόσμιος πόλεμος ἔφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τρομερὰς καταστροφὰς καὶ μεγάλα θανά, τὰ ὁποῖα ἐπληξαν κατὰ τρόπον ἀμείλικτον καὶ ἡμᾶς. Ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ ὑποφέρουν οἱ μαρτυρικοὶ λαοὶ μας, καὶ κατὰ συνέπειαν δίκαιον εἶναι νὰ ὑποφέρωμεν μαζύ των καὶ ἡμεῖς οἱ ἀρχιερεῖς των.

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα, συμμερίζομαι ἀπολύτως τὴν λύ-

πην Σας και την στενοχωρίαν Σας λόγω των ταλαντεύσεων και των ανωμαλιών, αι όποια παρατηρούνται εις τας άμοιβαλας σχέσεις μεταξύ των 'Αγίων αυτοκεφάλων εκκλησιών της 'Ανατολικής Χριστιανικής 'Ορθοδοξίας. Αι ανεπιθύμητοι εξελίξεις των τελευταίων ετών νυχοαίνου την αγάπην και την συνεργασίαν μεταξύ των ορθοδόξων εκκλησιών, άπειλούν την άγνότητα της διδαχής του Χριστού την απ' αλώνων τηρουμένην και κλονίζουν την δογματικήν κανονικήν ενότητα διά μονοπλεύρων και άπειροσκέπτων ένοργετών, αι όποια δύναται να έχουν μοιραίας συνεπειάς διά την 'Αγίαν μας εκκλησίαν, εάν δεν μταιωθούν ριζικώς και εγκαίρως.

'Εχων όπ' όβιν την όφισταμένην διάστασιν και άσυμφωνίαν εις την 'Αγίαν μας ορθόδοξον 'Ανατολικήν 'Εκκλησίαν, υπέβαλον εις την έν Μόσχά σύσκεψιν του 1948 ήτιολογημένην πρότασιν, διά της όποίας έζητούν, όπως ό έν Κων/πόλει Οικουμενικός Πατριάρχης και ό έν Μόσχά Πατριάρχης της Ρωσίας αναλάβουν έν συνεννόησι κοινήν πρωτοβουλίαν εις τας όπ' αυτούς ορθοδόξους 'Εκκλησίας, ώστε να διενετηθούν όλοι αι μεταξύ των διαφοραί και να επανέλθη ή αδελφική όμονοια, αγάπη και συνεργασία, όπως εις τας έσωτερικάς ύποθέσεις, ούτω και εις την έξωτερικήν επικοινωνίαν με τας λοιπάς Χριστιανικάς 'Εκκλησίας, έναντι των όποιων ή 'Ανατολική ορθόδοξος 'Εκκλησία θα παρομοιάζεται ήνωμένην.

'Εκτός αυτού έπρότεινα να έτοιμασθ ή νέα έκδοσις της ορθοδόξου Χριστιανικής όμολογίας. Το σχέδιον αυτό ένόμισα και εις την προς την Α. Παναγιότητα τον Πατριάρχον Κων/πόλεως κ. 'Αθηναγόραν όπάντησόν μου, ότι κατά την ταπεινήν μου γνώμην λόγω γής θεσώς του έν τη 'Εκκλησία θα έπρεπε να προσεζόρη εις το ζήτημα τούτο, ούτως ώστε ή ορθόδοξία να μη περιπέση εις μεγαλύτερον χάος και διάστασιν. 'Εγώ θα ήμην έντυχής, εάν ήδυνάμην να συζητήσω σχετικώς μετά τινος αντιπροσώπου της Α. Μακαριότητος του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών κ. Σπυριδωνος, έφ' όσον δεν θα με εκώλυον αι παρούσαι συνθήκαι.

Πρό τινος έπ' εύκαιρία των αδελφικών επιστολών της Α. Μακαριότητος του Πατριάρχου 'Αλεξανδρίας κ. Χριστοφόρου και της Α. Μακαριότητος του 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών κ. Σπυριδωνος έμεσολάβησα εις την Γιουγκοσλαβικήν Κυβέρνησιν διά το τραγικόν ζήτημα των 'Ελληνοπαίδων. Διά της Κρατικής Θεσησκευτικής 'Επιτροπής παρά τώ Προεδρείω της Κυβερνήσεως της όμοσπόνδου λαϊκής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας έλαβον λακωνικήν άπάντησιν, έχουσαν ως εξής:

« Συμφώνως προς την άπόφασιν των 'Ηνωμένων 'Εθνών του 1949 αι λαϊκαι άρχαι της όμοσπόνδου Λαϊκής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας έχουν την γνώμην, ότι οι γονεΐς έχουν δικαίωμα να δεχθούν τα παιδιά των όπον δήποτε και άν εδρίσκωνται, έννοείται έφ' όσον ύπάρχει σχετική επιθυμία και έφ' όσον είναι εις θέσιν να εκφράσουν ελευθέρως την επιθυμίαν των».

Την προκειμένην άπάντησιν άνεκοίνωσα διά χωριστών επιστολών εις τους προμηνημενεύοντας έν Χριστώ αδελφούς. Ανυποψία βαθύτατα, διότι δεν είμαι εις θέσιν να ανακοινώσω εις 'Υμάς, τον πραγματικόν φίλον έμού και του λαού μου, κάτι καλλίτερον και θετικώτερον έν σχέσει με το έν λόγω άληθές τραγικόν ζήτημα.

Με άισθήματα ειλικρινούς αδελφικής αγάπης και ειλικρινών φιλικών συμπαιθειών έναντι ύμών προσωπικώς και του ένδόξου και βασιανόμενου άγαπητού μου 'Ελληνικού λαού, προτίνω την ταπεινότητά μου και τον μαρτυρικόν Σερβικόν λαόν εις τας ύμείρας άγίας προσευχάς και Σας παρακαλώ όπως εύδοκήσητε να δεχθήτε μετά της θεομής Πατριαρχικής εύλογίας τον έγκάρδιον αδελφικόν χαιρετισμόν, και τον ειλικρινή εύαγγελικόν άσπασμόν.

Της ύμείρας Σεβασμιότητος άφωσιωμένος έν Χριστώ αδελφός και θεμός προς τον Κύριον εύχέτης.

'Ο Πατριάρχης Σερβίας
Γ α β ρ η λ

'Η τελεία έξάρτησις του ανθρώπου από του Θεού είναι ή ύψιστη έλευθερία του.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τη 1 και 3 Ισταμένου ή Α. Μ. ό 'Αρχιεπίσκοπος έν τώ μεγάρω της 'Αρχιεπισκοπής προήδρευσε συνεδριών της Πανελληνίου 'Εκτελεστικής 'Επιτροπής 'Ενώσεως της Κύπρου μετά της 'Ελλάδος, τη δ' έσπέρα της 1 μετέβη εις το έν Βουλιαγμένη 'Εκκλησιαστικόν 'Ορφανοτροφείον της 'Αρχιεπισκοπής μετά των 'Αμερικανών έκπροσώπων της 'Οργανώσεως CARE, οΐτινες διένειμαν εις τους μικρούς τροφίμους του 'Ιδρύματος διάφορα είδη.

— Τη 2 του αύτου, Κυριακή, ή Α. Μ. έτέλεσεν έν τώ καθεδρικώ ναώ την θέσιν λειτουργίαν μετά μνημόσυνου ύπέρ αναπαύσεως της ψυχής του πρό πενημέρου προς Κύριον έκδημήσαντος 'Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου, συλλειτουργούντων των Σεβ. συνοδικών συνόδων Μητροπολιτών 'Εδέσσης και Παροναξίας. Τόν έπισημόσουν λόγον είπεν ό Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Βασίλειος. Κατά το μνημόσυνον παρήσαν έκπρόσωπος της Α. Μ. του Βασιλέως, ή Κυπριακή Πρεσβεία, ό 'Υπουργός των Θρησκευμάτων και 'Εθνικής Παιδείας και άλλα μέλη της Κυβερνήσεως, πολλοί πολιτευόμενοι, ό Δήμαρχος 'Αθηναίων, πλείστοι κύπριοι και πλήθος πολύ των τιμώντων την μνήμην του άειμνήστου Πρωθιεράρχου.

— Τη 4 του αύτου ή Α. Μ. παρέστη κατά την έν τοΐς στρατώσι Ρούφ τελετήν της επί παρουσία της Α. Μ. του Βασιλέως άποκαλύψεως του μνημείου των πεσόντων του Σ. Ε. Μ., τη δ' έσπέρα άπήύθουν από του ραδιοφωνικού σταθμού το έν άλλη σελίδι ανά χείρας φύλλον δημοσιευόμενον μήνυμα προς τον άμερικανικόν λαόν επί τη έτησία έορτή της ανεξαρτησίας των 'Ηνωμένων Πολιτειών της 'Αμερικής.

— Τη 6 μεσοδυτος ή Α. Μ. ό 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας της 'Επιτροπής έορτασμού της 10' έκατονταετηρίδος της Χριστιανικής 'Ελλάδος.

— Τη παρελθούση Τρίτη (11) ή Α. Μ. προήδρευσε συνεδρία του Κεντρικού Συμβουλίου του ΟΔΕΠ.

— Τη πρωτα της προχθές Πέμπτης (13) ή Α. Μ. ό 'Αρχιεπίσκοπος συνειργάσθη μετά του 'Υπουργού Θρησκευμάτων και 'Εθνικής Παιδείας επί εκκλησιαστικών ζητημάτων.

— Κατά το λήξαν δεκαπενθήμερον ό Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος έδέχθη εις έπίσκεψιν τους Σεβ. Μητροπολίτας 'Ηλιουπόλεως κ. Γεννάδιου, Κώου κ. 'Εμμανουήλ και 'Ερμουπόλεως (Αιγυπτίου) κ. Ευάγγελου, τον 'Υπουργόν της Δικαιοσύνης κ. Θ. Τσάτσον, πλείστας 'Επιτροπας και πολλούς κληρικούς και λαϊκούς.

— Δι' 'Εγκυκλίου προς τας 'Εκκλησιαστικάς Συμβούλια των Ιερών ναών αύτης ή 'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή έντεΐλατο όπως προμηθεύωνται τον έν τοΐς Ι. ναοΐς καταναλισκόμενον κηρόν έκ του Κηροπλαστείου της 'Αποστολικής Διακονίας.

— Σεπτή έντολή του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου κληρικός της 'Αρχιεπισκοπής 'Αθηνών έπεσκέφθη τους έν τώ σαατορίω Παπαδημητρίου έν Μελισσίος νοσηλευόμενους κληρικούς και διένειμεν εις αυτούς ανά έν ράσον και έν καλιμαύχιον. Εις έτέρους δύο κληρικούς νοσηλευόμενους έν τη 'Σωτηρία' έκτός του ράσου και καλιμαυχίου έδόθη και ιματισμός. Ωσαύτως έδόθησαν χρηματικά βοηθήματα εις πολλούς όσθενείς κληρικούς.

— Ο Θεοφιλ. βοηθός 'Επίσκοπος Ευρίπου κ. 'Αλέξιος έκ προσώπου της Α. Μ. του 'Αρχιεπισκόπου τη μέν 30 παρ. μηνός παρέστη κατά την έν τώ Μαρασελίω Παιδαγωγική 'Ακαδημία υπό της Α. Μ. Βασιλείσης επίδοσιν των πτυχίων προσκόπων και τελειοφόρων σπουδαστών, τη 2 Ισταμένου εις την έτησίαν έορτήν του έν Νέα Σύμωρη 'Ασύλου του άγ. 'Ανδρέου, καθ' ήν και επίδοσε τας βραβεία εις τας διακριθείσας μαθητριάς εξέφρασε την ευαρέσκειαν της 'Εκκλησίας και έφώδιασε τας άπολυόμενας διά πατρικών παραινέσεων. τη έπιούση έπεσκέφθη την Α. Ε. τον Πρεσβυτήν της Αιγύπτου επί άνταποδόσει έπισκέψεως αύτου

πρός την Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, τῆ δὲ 5 τοῦ αὐτοῦ παραστάς ἐν τῷ Ὁρφανοτροφείῳ Βουλιαγμένης κατὰ τὴν ἐπὶ τῆ λήξει τῶν μαθημάτων σύντομον ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων, ἐπέδωκε βραβεῖα εἰς τοὺς ἐκ τῶν τροφίμων διακριθέντας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας ἐν μέσῳ ἐκλεκτῆς συγκεντρώσεως. Τῆ ἐπαύριον ἐπεσκέφθη τὸν ἐν Ψυχικῷ Μορφωτικῷ Σύλλογον «Ἅγιος Νεκτάριος» πρὸς μελέτην τῶν προβλημάτων αὐτοῦ καὶ εἰσήγησιν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, τῆ ἐπιούση μεταβάς εἰς τὸ 415 Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον διένειμεν εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ νοσηλευσμένους φυματικούς ποσότητα φαρμάκων δωρηθέντων ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, τῆ ἐπαύριον δὲ παραστάς ἐν τῇ Μαρασιολογικῇ Παιδαγ. Ἀκαδημίᾳ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας εἰς τοὺς τελειοφοίτους ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων, ἐν ἑκταίῳ πρὸς αὐτοὺς διεβίβασε τῆς εὐλογίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τῆ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ (10) ἀντεπροσώπευσε τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Σωματικῆς Ἀγωγῆς εἰς τοὺς τελειοφοίτους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων, τῆ δὲ παρελθούσῃ Τετάρτῃ (12) παραστάς κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς παιδικῆς χορωδίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου δοθεῖσαν ἐν τῇ λήμνῃ τῶν λουτρῶν Βουλιαγμένης ἑτησίαν μουσικὴν ἐπίδειξιν ἐν πολυπληθεστάτῃ ἀμύγυρῃ φιλομουσῶν, πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς εἶπε τινα πρὸς τοὺς ἀκροατὰς διαφωτιστικὰ περὶ τῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συμπληρώσεως τριακονταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου καθιδρύματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπὲρ τῶν τροφίμων συντελουμένου ἔργου.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ «Γρηγόριος Παλαμάς» τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Π. Μητροπολίτου κ. Γενναδίου συνέστη Ἐπιτροπὴ Ἐράνων διὰ τὴν ἀνάγεσιν Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου μετὰ σπουδαστηρίων ἐν τῇ ὑπὸ ἀνένεσιν Πανεπιστημιακῆ πόλει Θεσσαλονίκης, εἰς τὸ ὅποιον θὰ εἰσάγονται ὡς ὑπότροφοι τῶν Μητροπόλεων τῆς βορείου Ἑλλάδος νέοι ἔχοντες ἱερατικὸν ζῆλον καὶ τελούντες ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν καθηγητῶν, τῶν πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ προσέχδια τοῦ Οἰκοτροφείου, ἐκπονηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Μ. Καραντινοῦ, ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ εἶτα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐράνων, ἥτις ἀπηύθυνε παράκλησιν πρὸς τὰς ἱ. Μητροπόλεις βορείου Ἑλλάδος ὅπως δι' ἑτησίων εἰσφορῶν βοηθήσωσιν εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ ἔργου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Ὁ ἐπὶ εἰκοσαετίαν περίπου ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἐν Παρισίοις ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς ἐκκλησίας Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. κ. Παρθένιος Πολάκης, ἐκλεγείντος παμψηφεί ὑπὸ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἑκτακτος καθηγητῆς διὰ τὴν ἔδραν τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τριετείῃ θητείᾳ, παρητήθη τῆς ἐν Παρισίοις θέσεως. Ἐπὶ τούτῳ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πτριάρχης διὰ γράμματος πρὸς αὐτὸν συγκαλεῖ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, ἐξήρπε τὴν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ πείρας ἐπιτέλειαν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐν τῇ γαλλικῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐξέφρασε τὴν βιβαιότητα, ὅτι τὸν αὐτὸν ζῆλον θὰ ἐπίδειξῃ ἐν τῇ ἐκπληρώσει καὶ τῶν νέων του καθηκόντων.

Μητρόπολις Κρήτης. Ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει τοῦ νέου Μητροπολίτου Κρήτης Σεβ. Εὐγενίου Ψαλιδάκη, γράφουσιν ἡμῖν ἐξ Ἡρακλείου ὅτι ἡ Α. Σ. γεννηθεῖς τῷ 1912 ἐσπούδασε τὰ θεολογικὰ γράμματα ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, ἐν ἣ καὶ ἐχειροτονήθη διάκονος. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του (1936) ἀνέλαβε διδασκαλίαν

τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ ἐν Ἡρακλείῳ Παλλαδίῳ Λυκείῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἔτος χειροτονήθει εἰς πρεσβύτερον καὶ προαχθεῖς εἰς Ἀρχιμανδρίτην διετέλεσε Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος, ἀπὸ δὲ τοῦ 1941 Πρωτόσυγκελλος τῆς ἱ. Μητροπόλεως Κρήτης. Ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας ἐκλεγείντος παμψηφεί ἐχειροτονήθη κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1946, διεκρίθη δὲ καθ' ἅπασαν τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κρήτης διακονίαν διὰ τὸν ἀκραίφνη αὐτοῦ ἐκκλησιαστικὸν ζῆλον, τὴν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου εὐθαρσῆ ἐπὶ γερμανοκρατίας μέριμναν καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ κλήρου, τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς νεολαίας ἐνδελεχῆ αὐτοῦ δράσιν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Κατὰ τὰς ἐκ Κύπρου εἰδήσεις, τῆ 29 παρ. μηνὸς ἐτελέσθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου Λευκωσίας ἡ κήθευσις τοῦ σκήνου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κυροῦ Μακαρίου ἐν συρροῇ ἀπέλου πλήθους πενθοῦντος κλήρου καὶ λαοῦ, τὸν ἐπικήδειον δ' εἶπεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Μακάριος, ἐξάρτας τὴν προσωπικότητα τοῦ μεταστάτους Ἐθνάρχου τῆς ὀρθοδόξου Κύπρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Βελιγραδίου ἀπὸ 1 μεσοῦντος Πατριάρχης Σερβίας ἐξελέγη ὁ Ἐπίσκοπος Ζλέτοβο Στρούμτσα τῆς νοτίου Σερβίας Σεβ. Βικέντιος Προντάνωφ, ἡ ἐνθρόνισις δ' αὐτοῦ ἐγένετο τῆ 5 τοῦ αὐτοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Δήμνου Βασιλείου Ἐκθέσεις τῶν Ἐπισκόπων Κυναιθῆς καὶ Ἀχαΐας περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τῶν παροικιῶν αὐτῶν. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας» Ἀθῆναι 1950 (σελ. 12).

Μιχαὴλ Ι. Γαλανοῦ (+) Οἱ βίοι τῶν ἁγίων τοῦ μηνολογίου τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκδοσις β' ἀναθεωρηθεῖσα καὶ βελτιωθεῖσα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως. Τεύχος Δ' Μὴν Ἀπρίλιος Βιβλιοθήκη τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀριθ. 30. Ἀθῆναι 1950 (σελ. 115).

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Καστανοχωρίου ἐπαρχίας Μεγαλοπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἄνω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων. Ἐν Δημητσάνῃ τῆ 10ῃ Ἰουλίου 1950.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Γερμανὸς

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Ἐδέσσης - Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† Ὁ Γόρτυνος - Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΗΣ

Τύποις «Φοῖνικας» Λεωννάτου 4